Karel de Grote-Hogeschool
Katholieke Hogeschool Antwerpen
Departement Handelswetenschappen en Bedrijfskunde
Nationalestraat 5
2000 Antwerpen

3e jaar Accountancy-Fiscaliteit
Academiejaar 2004-2005

FISCALE WETGEVING TOEGEPAST OP DE PAARDENSECTOR

door

Sofie Van Bunder

Promotor: Meester Alexander Binon
Eindwerkbegeleider: Mr. Luc De Bast

Woord vooraf

Voor het tot stand komen van dit werk wil ik eerst en vooral Meester Bert Beelen en zijn medewerkers bedanken. Meester Beelen is zaakvoerder van het advocatenkantoor Beelen en partners te Leuven. Dankzij hem, ben ik wegwijs geraakt in de vele bronnen die de fiscale wetgeving kent. Ook mijn promotor Meester Alexander Binon wil ik in het bijzonder danken. Hij is als fiscaal advocaat tewerkgesteld in het advocatenkantoor van Meester Beelen. Ook mag ik het personeel van de bibliotheken waar ik mijn informatie gevonden heb, niet vergeten. Hierbij denk ik aan de mensen van de bibliotheek van de Universiteit Antwerpen en ook aan het personeel van de bibliotheek van de Karel de Grote-Hogeschool te Antwerpen. In dit woord vooraf heb ik ook eens de gelegenheid om alle lectoren die ik gedurende mijn driejarige opleiding aan de Karel de Grote-Hogeschool gehad heb, te bedanken voor de kennis die ze mij bijgebracht hebben. En last but not least, dank je wel aan mijn ouders. Zij hebben me de paardensector leren kennen, dankzij hen beoefen ik de paardensport al vele jaren. Mijn algemene kennis over de paardensport heb ik goed kunnen benutten in dit eindwerk.

April 2005
Sofie Van Bunder

Inhoudsopgave

Inleiding 6

1 Voorstelling van de paardensector 8

1.1 Ontstaan van de relatie tussen mens en paard 8
1.1.1 Het eerste contact tussen mens en paard 8
1.1.2 Werken met paarden 8
1.1.3 Fokken van paarden 8
1.1.4 Het hobbypaard 9

1.2 Paardensport en haar disciplines 9

1.3 Het economisch en maatschappelijk belang van de paardensector 10
1.3.1 Studie Viaene: “Het economisch belang van de paardensector” 10
1.3.1.1 Economische indicatoren toegepast op de paardensector 10
1.3.1.2 Het economisch belang van de verschillende subsectoren 11
1.3.1.3 De handelsbalans 13
1.3.1.4 Resultaten en besluiten studie Professor Viaene 13
1.3.2 Het maatschappelijk belang 14
1.3.3 De internationale markt 14
1.3.4 Federaties, verenigingen en stamboeken 15
1.3.4.1 Federaties en verenigingen 15
1.3.4.2 Belgische stamboeken 17
1.3.5 Hippische beroepsopleidingen 17
1.3.5.1 Secundair onderwijs 18
1.3.5.2 Postsecundair onderwijs, ondernemersopleidingen en volwassenenonderwijs 18
1.3.5.3 Meer specifieke sportopleidingen 19
1.3.6 De paardensector en het politiek beleid 19

2 Belasting over de Toegevoegde Waarde 20

2.1 Algemeen 20

2.2 De BTW-belastingplichtige 20

2.3 De belastbare handelingen 21

2.4 De BTW-tarieven van toepassing op de paardensector 22
2.4.1 Onderscheid trekpaarden en rijpaarden 22
2.4.2 Landbouwdiensten 23
2.4.3 De Belgische paardensector: vooral 21 % BTW en niet 6 % 24

2.5 De vrijstellingen 24

2.6 De normale BTW-regeling 24

2.7 De bijzondere regeling voor landbouwondernemers....25
2.7.1 Algemeen....25
2.7.2 Het begrip landbouwondernemer....26
2.7.3 Aankopen door landbouwondernemers....26
2.7.4 Handelingen waarvoor de landbouwregeling geldt....27
2.7.4.1 Leveringen van voortgebrachte of geteelde producten en van gefokte dieren....27
2.7.4.2 Diensten ter uitvoering van contractteelt of contractmesterij....27
2.7.4.3 Onderlinge landbouwhulp....27
2.7.4.4 Leveringen van gebruikte bedrijfsmiddelen en andere in het bedrijf gebruikte goederen....28
2.7.4.5 Intracommunautaire verwervingen....28
2.7.4.6 Intracommunautaire leveringen....29
2.7.5 Handelingen uitgesloten uit de landbouwregeling....30
2.7.6 Niet of gedeeltelijk aan de landbouwregeling onderworpen landbouwondernemers....31
2.7.6.1 Niet aan de landbouwregeling onderworpen landbouwondernemers....31
2.7.6.2 Gedeeltelijk aan de landbouwregeling onderworpen landbouw-onderneers....33
2.7.7 Verplichtingen....33
2.7.7.1 De facturatie....33
2.7.7.2 Kennisgeving van de BTW-regeling....34
2.7.8 De voor- en nadelen van de landbouwregeling....34
2.7.8.1 Voordelen....34
2.7.8.2 Nadelen....34

2.8 Bijzondere beslissingen van de BTW-Administratie....35
2.8.1 Paardenliefhebber: BTW-belastingplichtige of niet?....35
2.8.1.1 Fokken van jongen....35
2.8.1.2 Verkopen van huisdieren op openbare markten....36
2.8.1.3 Fokken van wedstrijdpaarden....36
2.8.1.4 Gebruik van een hengst voor dekkingen....37
2.8.2 Stallen en verzorgen van paarden....38
2.8.3 De toepassing van de BTW-wetgeving op de maneges....39
2.8.3.1 Terbeschikkingstelling van paarden door een manegehouder....39
2.8.3.2 Handelingen waarvoor vrijstelling wordt verleend om redenen van sociale of culturele aard....40
2.8.3.3 Lessen in paardrijden....41
2.8.4 Landbouwondernemer met geheel bijkomstige of geregelde paardenbezigheden....42
2.8.4.1 Fokken van paarden onderworpen aan het tarief van 6 %....42
2.8.4.2 Fokken van rijpaarden....42

2.9 Rechtspraak....43
2.9.1 Paardenstoeterij en prijzengeld....43
2.9.2 Stallen en verzorgen van paarden....44

3 Personenbelasting....45

3.1 Algemeen....45

3.2 Forfaitaire grondslagen van aanslag voor de landbouwer

(aanslagjaar 2004) 46
3.2.1 Algemeen 46
3.2.1.1 Wat is de landbouwerforfait van de personenbelasting? 46
3.2.1.2 Aan welke vereisten moet voldaan zijn om in aanmerking te komen voor deze forfait? 46
3.2.1.3 Wanneer komt de landbouwer niet in aanmerking voor de forfait? 46
3.2.1.4 Welke inkomsten zijn afzonderlijk belastbaar? 47
3.2.1.5 Het berekeningsblad (zie bijlage 1) 47
3.2.2 In de schalen voorkomende semi-brutowinsten 48
3.2.2.1 In aanmerking genomen posten bij de berekening van de semi-brutowinsten 48
3.2.2.2 Niet in aanmerking genomen posten bij de berekening van de semi-brutowinsten 48
3.2.3 Vaststelling van de semi-brutowinst van de exploitatie 49
3.2.3.1 Afbakening van de landbouwstreken 49
3.2.3.2 In aanmerking te nemen oppervlakte voor de berekening van de winst 49
3.2.3.3 Berekening van de semi-brutowinst van de exploitatie 49
3.2.4 Van de semi-brutowinst aftrekbare posten 51
3.2.4.1 Pacht 51
3.2.4.2 Uitzonderlijke beroepsverliezen 52
3.2.4.3 Lonen en landbouwwerken 52
3.2.4.4 Interesten van leningen 53
3.2.4.5 Honoraria van dierenarts en veesnijder, kosten van geneesmiddelen en geneesmiddelsubstanties 53
3.2.4.6 Andere verliezen 53
3.2.4.7 Andere individueel aftrekbare beroepskosten: 53
3.2.5 Toepassingsregelen 53
3.2.6 De voor- en nadelen van de forfaitaire aanslag van de landbouwer in de personenbelasting 54

3.3 Vragen en antwoorden senaat: verhuur van paardenstallen en investeringsaftrek 55

3.4 Rechtspraak 55
3.4.1 Wedstrijdpaarden en paardenkweek: beroepswerkzaamheid of hobby? 55
3.4.2 Een manege als V.Z.W. 58

Besluit 60

Bijlage 61

Literatuurlijst 74

Inleiding

De paardensector staat volop in de belangstelling. Er gebeurt ook nogal wat in de hippische wereld. Zowel op recreatief als op professioneel niveau. Het aantal beoefenaars van de sport neemt toe en het aantal accommodaties groeit. Er starten nieuwe bedrijven en gevestigde bedrijven breiden uit. Redenen genoeg om ook het fiscale luik van deze sector eens uit te pluizen. Ikzelf ben rechtstreeks met de paardenwereld betrokken waardoor ik het initiatief wou nemen hierover mijn eindwerk te schrijven voor mijn derde jaar Accountancy-Fiscaliteit, academiejaar 2004-2005, aan de Karel de Grote-Hogeschool te Antwerpen.

Sport werd gedurende een lange periode door de wetenschappelijke wereld genegeerd. Momenteel heeft sport door de welvaartstijging en de toename van de vrije tijd een belangrijke positie verworven in onze maatschappij. Desondanks wordt sport nog voornamelijk geassocieerd met ontspanning en plezier en staat het volgens vele wetenschappers lijnrecht tegenover het “ernstige” wetenschappelijk onderzoek. In het verleden werd het beoefenen van sport als een onnuttige anti-economische bezigheid beschouwd waar weinig interesse uit de academische hoek voor was.

Intussen is er over sport al meer onderzoek gedaan, in tegenstelling tot de paardensport specifiek. Met dit werk wil ik de paardensector promoten. Vele mensen die niet betrokken zijn met de paardenwereld begrijpen niet dat deze sporttak meer met zich meebrengt dan sport alleen. In de paardensector zijn landbouwactiviteit, fokkerij, sport en recreatie met elkaar verweven, beroeps- én hobbyactiviteiten dus. Paardenhouderij is al lang geen bedrijfstak meer van goed-willende hobbyisten.

Uit eigen ervaring kan ik verder meedelen dat de paardensport door de politieke instanties eerder tegengewerkt wordt dan in de hand gewerkt. Dit kan ik alleen maar betreuren en ik hoop dat in de toekomst de ogen van vele mensen zullen open gaan. Hopelijk zullen zij inzien dat de paardensport ook een belangrijke rol speelt op economisch en commercieel vlak. Als één van de weinige agrarische bedrijfstakken waar nog groei in zit, is de paardensector immers bij uitstek een productiekolom die wordt gekenmerkt door grensoverschrijdende activiteiten. Ook het aantal aangesloten sportbeoefenaars en geregistreerde paarden neemt jaarlijks toe. Het is dus hoog tijd dat de overheid het belang van deze sector inziet.

Via deze weg wil ik het brede publiek dichter bij de paardenwereld brengen. Omdat ik in mijn 3e jaar Accountancy-Fiscaliteit aan de Karel de Grote-Hogeschool zit, heb ik de opdracht gekregen om een eindwerk te schrijven. Met het onderwerp ‘Fiscale wetgeving toegepast op de paardensector’ kan ik mijn persoonlijke interesse voor paarden combineren met mijn studies.

Omdat het onmogelijk is om in een werk van vijftig bladzijden alle onderwerpen i.v.m. fiscaliteit en de paardensector te behandelen, heb ik me in deze studie beperkt tot de toepassing van de belasting over de toegevoegde waarde en de personenbelasting op maneges, paardenfokkerijen, dekstations, landbouwers en particulieren met paarden. In België zijn ook wel een aantal paardenhouderijen

gevestigd in de vorm van een vennootschap. Maar omdat de bespreking van de vennootschapsbelasting toegepast op de paardensector onderwerp is voor een eindwerk op zich, behandel ik deze belasting hier niet. Ook de rechtspersonenbelasting, waaraan de verenigingen zonder winstoogmerk onderworpen zijn, is niet in dit werk besproken.

Ik start dit werk met een inleidend hoofdstuk dat een voorstelling geeft van de hippische sector. In dit hoofdstuk probeer ik de lezer een beeld te geven van wat de paardensector inhoudt. Ik vertel daarin over de relatie tussen mens en paard, de verschillende disciplines van de paardensport en het economische en maatschappelijke belang van de paardensector.

In het tweede hoofdstuk heb ik de belasting over de toegevoegde waarde toegepast op de paardensector. Als inleiding verklaar ik enkele belangrijke begrippen en bespreek ik de BTW-tarieven die van toepassing zijn op paardenactiviteiten. Nadat ik de normale BTW-regeling kort besproken heb, stel ik de bijzondere regeling voor landbouwondernemers uitgebreid voor. Ik heb deze forfait opgenomen in mijn eindwerk omdat paardenactiviteiten en landbouwwerkzaamheden nauw met elkaar verbonden zijn. Een laatste belangrijk onderdeel in dit tweede hoofdstuk gaat over enkele bijzondere beslissingen van de BTW-Administratie. Hierin worden de beslissingen besproken die een belangrijke invloed hebben gehad en nog steeds hebben, op paardenliefhebbers die paardenactiviteiten uitoefenen en wat de fiscale gevolgen daarvan kunnen zijn. Is een paardenfokker BTW-belastingplichtige of niet? Is het stallen en verzorgen van paarden een belastbare handeling? Wat met de BTW-toepassing op maneges? Kunnen exploitanten van maneges een vrijstelling genieten? Dit zijn vragen waar je in hoofdstuk twee een antwoord op krijgt.

Mijn derde en laatste hoofdstuk gaat over de personenbelasting. Ik bespreek in dit hoofdstuk o.a. de landbouwforfait en wat de voor- en de nadelen van deze forfaitaire regeling zijn. Ik beëindig mijn eindwerk met enkele uitspraken van het Hof van Beroep. Daarin wordt de vraag gesteld of bepaalde activiteiten met paarden beroepsinkomsten zijn of niet. Ik behandel daarbij voornamelijk de deelnames aan wedstrijden met paarden en de daaruit voortvloeiende geldprijzen.

Ik hoop dat mijn werk met veel interesse gelezen zal worden!

1 Voorstelling van de paardensector

1.1 Ontstaan van de relatie tussen mens en paard

Het paard heeft voor veel mensen vele betekenissen. Voor sommigen is het hun levensonderhoud, voor anderen een kameraad in de sport of tijdens een rit. Voor weer anderen is het een symbool van kracht en schoonheid.

1.1.1 Het eerste contact tussen mens en paard

We kunnen ons nauwelijks een tijd voorstellen waarin de mens en het paard elkaar nog niet kenden, want het paard is voor de civilisatie van onze planeet bijna zo belangrijk geweest als de mens zelf. Door de eeuwen heen is het paard onze metgezel, dienaar en helper geweest.

Ergens tussen 30 000 en 10 000 vóór Christus raakte de mens voor het eerst geïnteresseerd in de wilde paarden. In die tijd waren de mensen jagers-verzamelaars en paarden vormden een belangrijke voedselbron. Over wie voor het eerst het paard bereed en waar, lopen de meningen uiteen. Het moet ongeveer 5 000 jaar vóór Christus geweest zijn.

1.1.2 Werken met paarden

a) Hoe het begon

De uitvinding van het wiel in de Bronstijd maakte het mogelijk om het paard voor de wagen te spannen. Vanaf dan was het werkpaard geboren. Het paard werd voortaan ingezet voor het trekken van karren, wagens en schepen, het werk in de landbouw, het werk in kolenmijnen, het functioneren bij de politie te paard,…

b) Het werkpaard in oorlog en verovering

Het paard werd voor het eerst gebruikt voor de oorlogsvoering door de Mongoolse cavalerie in ongeveer 5 000 vóór Christus. Het idee van een leger te paard verspreidde zich snel. Het gevolg was dat paarden speciaal werden gefokt om mee te strijden in de oorlog. Sinds W.O. II is het voeren van oorlog met behulp van paarden bijna volledig verdwenen door de moderne oorlogvoering waarin het edele paard niet thuishoort.

1.1.3 Fokken van paarden

Zoals u hiervoor kon lezen, werden paarden vroeger gefokt om een stam op te bouwen die sterk was om te strijden in de oorlog of om het land te bewerken. Toen al gebruikte men een uitgebreide theorie over de selectie, de training en het fokken van paarden voor de cavalerie.

Nu worden paarden voornamelijk nog gefokt voor hun ras, voor de sport en voor recreatiegebruik.

1.1.4 Het hobbypaard

Paardrijden werd voor het eerst als een kunst beschouwd in Italië in de 16e eeuw tijdens de Renaissance.

De springsport is ontstaan in de 18e eeuw, toen landbouwgronden bij wet moesten worden afgebakend door hekken en hagen. Het gevolg was dat jagers tijdens hun vossenjacht over deze obstakels moesten springen. Al snel organiseerde men wedstrijden.

Eeuwenlang leefde het paard samen met de mens in zijn functie van trek- of lastdier. Maar in de vorige eeuw, toen de machines hun intrede deden, stond het paard op het punt om afgedankt te worden. Gelukkig kwam er met de machines ook de welvaart en zo kreeg de mens tijd voor hobby's. Er waren mensen die het leven zonder paard niet erg aangenaam vonden, namelijk de landelijke rijverenigingen. Voor de tractor haar intrede deed, waren zij al actief in het benutten van de veelzijdige mogelijkheden van het paard. Het paard was door de week de werkkracht en op zondag het plezier, bijvoorbeeld in onderlinge wedstrijdjes.[1)]

Het hobbypaard werd een feit. Dat deze hobby zich ondertussen verlegd heeft van een hobby van boeren tot professionele, betaalde hobbybeoefenaars, is duidelijk. Er zijn nu veel bedrijfstakken waarin paarden centraal staan en waar de werkgelegenheid flink is toegenomen. Al deze bedrijfstakken: de wedstrijdsport, de fokkerij, de maneges, de opfokkers, de trainers,…zijn voortgekomen uit het hobbymatig omgaan met een paard.[2)]

1.2 Paardensport en haar disciplines

De paardensport bestaat uit volgende disciplines:
- jumping;
- dressuur;
- military;
- endurance (uithouding);
- mennen en aangespannen rijden (wedstrijden met koetsen);
- horseball;
- polo;
- voltige;
- reining;
- recreatie.

---

1) M. CREMERS, "Paard en welzijn", *Hoefslag*, jaargang 56 (2004), nr. 30, 18.

2) *Ibid.,* 18.

1.3 Het economisch en maatschappelijk belang van de paardensector

1.3.1 Studie Viaene: "Het economisch belang van de paardensector"

Omdat economie en fiscaliteit elkaar beïnvloeden, ga ik dieper in op de economische toestand van de paardensector. Ik heb me daarvoor voornamelijk gebaseerd op een studie die gemaakt is in 2003 over het economisch belang van de paardensector uitgevoerd in opdracht van de Belgische Confederatie van het paard door een team van de Gentse Faculteit Landbouw en Toegepaste Biologische Wetenschappen, vakgroep Landbouweconomie, afdeling Agro-Marketing en onder leiding van Professor Jacques Viaene.[1)]

1.3.1.1 Economische indicatoren toegepast op de paardensector

Uit de studie van Professor Viaene is gebleken dat de bepaling van de economische indicatoren, namelijk toegevoegde waarde, tewerkstelling en handelsbalans, voor de paardensector niet eenvoudig is. De oorzaak hiervan ligt aan het feit dat deze sector zeer verschillende activiteiten bevat, die zowel productief als consumptief zijn. Landbouwactiviteit, fokkerij, sport en recreatie zijn in elkaar verweven en het gaat zowel over een hobby als over een beroepsmatige activiteit.

De bedrijfskolom van de hippische sector heeft drie grote schakels waarvoor de toegevoegde waarde, de tewerkstelling en de handelsbalans berekend is.

1. Productieve activiteiten:
   - fokkerij;
   - handel van fokdieren;
   - gebruik.

2. Verwerking:
   - vlees;
   - dierlijk afval.

3. Toelevering:
   - inkoop van voeding;
   - verzorging door hoefsmeden en dierenartsen;
   - uitrusting.

---

1) J. VIAENE, X. GELLYNCK, T. DE BELDER, *Het economisch belang van de paardensector (uittreksels)*, onuitg., studie Universiteit Gent, Faculteit Landbouwkundige en Toegepaste Biologische Wetenschappen, Vakgroep Landbouweconomie in opdracht van de Belgische Confederatie van het Paard, april 2003, 12 p.

1.3.1.2 Het economisch belang van de verschillende subsectoren

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de economische indicatoren voor de verschillende segmenten binnen de paardensector.

Economisch belang van de paardensector, in 1 000 € op jaarbasis (op basis van gegevens in 2001 en 2002)

Segment	Aantal bedrijven	Toegevoegde waarde	A.E. (Arbeidseenheden)
Productie-activiteit			
Stoeterijen - verkoop	160	5 120	240
K.I. en E.T.	102	5 130	108
Paardenhandel	20	3 000	40
Sport en recreatie		66 570 (1)	25 (2)
Evenementen	3+600 (3)	9 250	25 (4)
Wedrennen		12 800	500
Paardenmelkerijen	35	1 240	45
Maneges	750	16 350	1 725
Verwerking			
Slachterijsector	10	1 150	20
Vleesproductie	5	9 400	150
Dierlijk afval	1	-610	
Toelevering			
Paardenvoeding	17	53 600	30
Diergeneeskunde	216	8 850	160
Hoefsmeden	600	16 250	280
Uitrusting	200	10 600	200
Onderwijs en onderzoek	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal	**2 120**	**218 700**	**3 550**

(1) Het gemiddelde werd genomen, omdat voor de andere sectoren geen onder- en bovengrens werd berekend (marge sport en recreatie: € 55 160 000-77 980 000).

(2) Administratief personeel op de verschillende secretariaten

(3) De evenementen werden niet bij het aantal bedrijven geteld.

(4) 750 personeelsleden gedurende de dagen van de evenementen = 25 arbeidseenheden op jaarbasis

Bron: J. VIAENE, X. GELLYNCK, T. DE BELDER, *Het economisch belang van de paardensector (uittreksels)*, onuitg., studie Universiteit Gent, Faculteit Landbouwkundige en Toegepaste Biologische Wetenschappen, Vakgroep Landbouweconomie in opdracht van de Belgische Confederatie van het Paard, april 2003, 4.

De toegevoegde waarde wordt gevormd door de vergoeding voor de ingezette grond, arbeid en het geïnvesteerd kapitaal in aanmerking te nemen.

De fokkerij-activiteit in de stoeterijen en de verkoop van paarden vormt de voornaamste toegevoegde waarde. Dit is te verklaren door het feit dat de toegevoegde waarde van 5 120 000 EUR een ruwe schatting is. De werkelijke toegevoegde waarde is hoogstwaarschijnlijk groter, rekening houdend met de belangrijke tewerkstelling.

De paardenhandel is een kleine maar actieve sector. Door het vervullen van een uitgebreide dienstverlening en de grote flexibiliteit wordt een behoorlijke toegevoegde waarde gerealiseerd.

Binnen de productie-activiteit bestaat het grootste aantal bedrijven uit maneges. Deze centra zijn vormend voor ruiter en paard. Ze leveren een hele reeks diensten en hebben een plaats veroverd in het recreatieaanbod.

Volgens de berekeningen wordt de grootste toegevoegde waarde gevormd binnen sport en recreatie terwijl er zelfs geen rekening werd gehouden met topsport. Voor de evenementen is de toegevoegde waarde vervat in de inkomtickets van de 131 000 toeschouwers die jaarlijks aanwezig zijn op de naar schatting 600 in- en outdooractiviteiten. Deze evenementen stellen minstens 750 personen tewerk gedurende enkele dagen per jaar. Dit is gelijk aan 25 arbeidseenheden op jaarbasis.

Het belang van de paardenwedrennen is niet te onderschatten ondanks het feit dat dit segment in een neerwaartse spiraal zit. Paardenmelkerijen zijn dan weer in volle opgang.

Er is ook de verwerking van paarden maar omdat ik dit onderdeel van de paardensector niet fiscaal behandel in mijn eindwerk, ga ik niet verder in op de economische invloed van deze schakel.

De derde schakel van de bedrijfskolom van de paardensector is de toelevering. Paardenvoeding vormt hierbij veruit de voornaamste post. De effectieve tewerkstelling is beperkt door het overwicht van ruwvoeder en het gebruik van bijna 75 000 ha landbouwgrond, meestal in de vorm van weiland.

De toegevoegde waarde voor de hele bedrijfskolom van de paardensector is ongeveer 219 miljoen EUR. Het aantal arbeidseenheden op jaarbasis voor de totale bedrijfskolom wordt geraamd op 3 550. Wanneer we de paardensector vergelijken met andere land- en tuinbouwsubsectoren kunnen we besluiten dat de paardensector even belangrijk is als de kalversector en dat ze de suikerbieten- of de boomkwekerijsector benadert. We kunnen ook stellen dat de paardensector één derde is van de rundveesector.

We kunnen besluiten dat de paardensector op economisch vlak een aanzienlijke betekenis heeft, zowel qua toegevoegde waarde als qua tewerkstelling. Daar bovenop mag niet uit het oog verloren worden dat binnen de studie enkel rekening werd gehouden met de rechtstreekse of directe effecten die worden teweeggebracht en niet met de indirecte effecten. Horeca, verzekeringen, huisvesting (stallen), transport,… zijn dus niet in rekening gebracht. Hieruit volgt dat

de globale effecten onderschat zijn, zowel qua toegevoegde waarden als qua tewerkstelling.

1.3.1.3 De handelsbalans

Uit onderstaande tabel blijkt dat de handelsbalans qua aantallen levende fok- en rijpaarden negatief is. Dit wil zeggen dat België meer paarden invoert dan uitvoert. In financiële termen is de handelsbalans wel positief. Ze vertoont elk jaar dezelfde trend, maar in 2000 waren de opbrengsten voor rijpaarden zeer hoog.

Netto handelsbalans van levende fok- en rijpaarden (+: netto export, -: netto import)

	Fokpaarden		Rijpaarden		Totaal in
	Aantal	1 000 €	Aantal	1 000 €	1 000 €
2001	-140	-419	-1 866	+10 143	+9 724
2000	+117	+60	-3 457	+20 561	+20 621
1999	+64	+2 061	-3 510	+8 649	+10 710
1998	-384	-807	-2 629	+5 115	+4 308
Gemiddelde	-86	+225	-2 865	+11 117	+11 341

Bron: J. VIAENE, X. GELLYNCK, T. DE BELDER, *Het economisch belang van de paardensector (uittreksels)*, onuitg., studie Universiteit Gent, Faculteit Landbouwkundige en Toegepaste Biologische Wetenschappen, Vakgroep Landbouweconomie in opdracht van de Belgische Confederatie van het Paard, april 2003, 8.

De handelsbalans voor slachtpaarden en paardenvlees is negatief. Dit wil zeggen dat er meer geëxporteerd wordt dan geïmporteerd. Ook de gemiddelde handelsbalans voor levende slachtpaarden en paardenvlees is negatief terwijl de gemiddelde handelsbalans voor fok- en rijpaarden positief is.

Het globale saldo voor de twee stromen is negatief en bedraagt ongeveer -11 miljoen EUR op jaarbasis.

1.3.1.4 Resultaten en besluiten studie Professor Viaene

In België wordt ongeveer 73 000 ha landbouwoppervlakte gebruikt voor ongeveer 160 000 paarden. De toegevoegde waarde van de fokkerij zit vervat in de toegevoegde waarde berekend voor de stoeterijen enerzijds en de toepassing van K.I. (kunstmatige inseminatie) en E.T. (embryo-transplantatie) anderzijds.

De handel in paarden omvat een drietal circuits die door mekaar lopen:
- particuliere handel: verlengstuk van de fokactiviteit;
- paardenhandelaars: beperkt tot een tiental fulltime en een twintigtal parttime bedrijven;
- paardenmarkt van Anderlecht.

De studie van Professor Viaene vormt een basis voor verder onderzoek, waarbij elke subsector verder in detail kan behandeld en onderzocht worden. Er moet ook meer duidelijkheid komen betreffende bepaalde juridische aspecten.

1.3.2 Het maatschappelijk belang

Het maatschappelijk belang van de paardensector kan in volgende punten samengevat worden:

- Er is een groeiende interesse voor het recreatieve paardrijden en mennen;
- Aan de rand van gemeenten is een concentratie van paarden waar te nemen, omdat daar ruimte is voor maneges, stallingen,…
  In Antwerpen, Limburg en Oost-Vlaanderen is de concentratie paarden het grootst;
- Paardenkampen en ruitertoerisme zijn weluitgesproken vormen van vakantie en ontspanning;
- Budget, motivatie en de mogelijkheid om te kunnen investeren, zijn factoren die bepalen in welke mate een ruiter of paardenliefhebber effectief geld besteedt aan zijn hobby of favoriete sport.

1.3.3 De internationale markt

Als één van de weinige agrarische bedrijfstakken waar nog groei in zit, is de paardensector een productiekolom die wordt gekenmerkt door grensoverschrijdende activiteiten. In deze alinea wil ik stilstaan bij de toestand van de paardensector in onze buurlanden Nederland, Duitland en Frankrijk.

a) Nederland

Er zijn 850 000 Nederlanders die wel eens paardrijden en de jaaromzet van de Nederlandse paardensector bedraagt 1,25 miljard EUR. Daardoor is de paardenhouderij de tweede sportindustrie van Nederland naar omzet en werkgelegenheid. De Nederlandse hippische sector zorgt voor de tewerkstelling van 15 000 mensen en een toegevoegde waarde van 931 miljoen EUR. Dit komt overeen met de voor Nederland zeer belangrijke bloembollenteelt. Naast Duitsland, Frankrijk en België is Nederland één van de wereldspelers in paardenland.

b) Duitsland

Duitsland is **het** paardenland. Er staan bij 28 stamboeken 115 000 merries en 9 000 hengsten geregistreerd, behorend tot 93 verschillende rassen. In 7 330 rijverenigingen zijn 761 000 ruiters ingeschreven en er worden jaarlijks 3 270 concoursen gehouden, waarop 95 000 deelnemers met 162 000 paarden 1,6 miljoen maal starten. 1,4 miljoen Duitsers rijden regelmatig paard en 200 000 personen zijn werkzaam in de Duitse paardensector. De staat biedt daar, in tegenstelling tot in België, een enorme financiële hulp aan deze sector. Wel moet gezegd worden dat een langdurige subsidiestroom een structurele ontwikkeling van de organisatie verhindert.[1)]

[1)] G. GAUGER, “Succes maakt sexy”, *Z-Magazine*, 2004, april-mei, nr. 2, 32-33.

c) Frankrijk

Het Franse stamboek Selle Français is één van de grootste ter wereld. Het heeft zijn degelijkheid te danken aan het beheer van een publieke instelling, zijnde de Staatsstoeterijen. Selle Français heeft een sterke positie op de internationale markt sinds de fusie van de vele regionale stamboeken tot één nationaal sportpaarden-stamboek.[1)]

d) Belangrijke vaststellingen op de internationale sportpaardenmarkt

- Alle Europese landen hebben een vergelijkbare structuur en een vergelijkbare consumentenmarkt;
- Er is een groot verschil tussen de prijs voor een gewoon goed paard en die voor een “veel belovend” paard. Op het einde van de rit leidt dit niet altijd tot een kostendekkende opbrengst;
- Met potentiële concurrenten als Polen en Hongarije binnen de EU betekent tegenwerking van de Belgische overheden voor de Belgische paardensector een ernstige bedreiging.[2)]

1.3.4 Federaties, verenigingen en stamboeken

1.3.4.1 Federaties en verenigingen

a) KBRSF

De Koninklijke Belgische Ruitersport Federatie is actief sinds 1898 maar werd in 2000 gesplitst. Vanaf dan functioneert ze als nationaal overkoepelend orgaan van een Vlaamse (VLP) en een Waalse (LEWB) Liga. Er zijn meer dan 27 000 ruiters en amazones aangesloten via deze twee Liga’s. Ook zijn er meer dan 13 000 paarden ingeschreven in het KBRSF zodat ze kunnen deelnemen aan de wedstrijden verspreid over België. De disciplines die in deze Belgische federatie kunnen worden uitgeoefend zijn: jumping, dressuur, eventing, mennen, endurance, horse-ball, reining en voltige.

KBRSF is bevoegd voor volgende zaken:

- de relaties met FEI, BOIC en buitenlandse Nationale Federaties;
- de immatriculatie van paarden m.a.w. het inschrijven van paarden in de federatie zodat ze kunnen deelnemen aan wedstrijden;
- het beheer van de nationale kalender en de nationale wedstrijden;
- de opstelling van de nationale reglementen;
- het beheer van de internationale wedstrijden in België;
- de selectie van Belgische deelnemers voor internationale wedstrijden;
- de aflevering van FEI-paspoorten zodat paarden en pony’s aan internationale wedstrijden kunnen deelnemen.

---

1) P. RENAULDON, “Het Selle Français of de zegen van één nationaal stamboek”, *Z-Magazine*, 2004, juni-juli, nr. 3, 30.

2) G. GAUGER, “Succes maakt sexy”, *Z-Magazine*, 2004, april-mei, nr. 2, 36.

b) VLP

De Vlaamse Liga Paardensport v.z.w., opgericht in 2000, is de Vlaamse vleugel van de KBRSF.

Het doel van de Liga is o.a.:

- de bevordering en verspreiding van de paardensport in haar verschillende nationale en internationale vormen en toepassingen, zowel voor paarden als voor pony's;
- de organisatie en coördinatie van wedstrijden op alle niveaus, in alle bekende hippische disciplines, met uitsluiting van de wedrennen;
- de organisatie en coördinatie van opleiding in, en pedagogie van het paardrijden, brevettering en de licentiëring van de sportbeoefenaars.[1)]

c) LRV

De Landelijke Rijverenigingen is een paardensportfederatie die over het ganse Vlaamse land ongeveer 12 000 leden telt, verspreid over meer dan 400 rijverenigingen en ponyclubs. Wie over een paard of pony beschikt, kan zich aansluiten bij één van de plaatselijke verenigingen. Daar kan je zowel theoretische als praktische lessen volgen, ter voorbereiding van de deelname aan door LRV georganiseerde wedstrijden. Binnen LRV komen de meeste disciplines van de paardensport aan bod.[2)]

d) NAVEMA

Het Nationaal Verbond van Manegehouders v.z.w. is een erkende beroepsvereniging die zich enkel richtte tot Belgische maneges maar die zich sinds 2004 toelegt op alle zelfstandige beroepen in de paardensector.

De betrokken partijen zijn:

- dekstations;
- stoeterijen;
- melkerijen;
- pensions en stallen;
- pony-clubs;
- spring- en dressuurstallen;
- beroepsruiters;
- trainers;
- africhters;
- lesgevers;
- …

1) VLAAMSE LIGA PAARDENSPORT, www.vlp.be, 9 maart 2005.

2) LANDELIJKE RIJVERENIGINGEN, www.lrv.be, 9 maart 2005.

e) VVR

De belangrijkste activiteit van de Vlaamse Vereniging voor Ruitertoerisme v.z.w. is het bevorderen van het recreatieve paardrijden en mennen in de vrije natuur. Het hele jaar door organiseren verschillende VVR-clubs elk weekend tochten, meestal begeleid door gebrevetteerde gidsen. Naast het jaarlijks toenemend aantal leden, stijgt ook het aantal VVR-clubs.[1)]

1.3.4.2 Belgische stamboeken

a) BWP

Het Belgisch Warmbloedpaard v.z.w. is het grootste en het belangrijkste paardenstamboek in België. Dit stamboek voor warmbloeden is opgericht in 1955 en het is nauw verbonden met de Landelijke Rijverenigingen. Dankzij de talrijke internationale springpaarden die in België gefokt zijn en in het BWP zijn ingeschreven, is het stamboek bekend over héél de wereld. Om slechts een voorbeeld aan te halen: één paard op de tien uit de top 400 van de wereldranglijst voor springpaarden draagt een BWP-signatuur. Veel Belgisch gefokte paarden worden verhandeld naar Amerika en de rest van Europa, zelfs naar Afrika en Azië.

b) SBS

Sang Belge is een stamboek voor halfwarmbloedpaarden in Franstalig België.

c) Zangersheide

Zangersheide is naast een erkend stamboek, een paardenfokkerij, een dekstation en een springstal, tot stand gebracht door de heer Leon Melchior. De fokkerij bestaat sinds de jaren zeventig maar Studbook Zangersheide is pas opgericht in 1992.

1.3.5 Hippische beroepsopleidingen

De beroepsopleidingen binnen de hippische sector zijn vrij divers en kunnen algemeen in drie grote groepen worden onderverdeeld. Ten eerste zijn er de opleidingen binnen het secundair onderwijs. Een tweede groep bestaat uit de opleidingen binnen het postsecundair onderwijs, de ondernemersopleidingen en het volwassenenonderwijs. Een laatste groep vertegenwoordigt de meer specifieke sportopleidingen.[2)]

---

1) K. MOEYERSOMS, “Ruitertoerisme floreert in Vlaanderen en omstreken”, *Hippo revue*, jaargang 17 (2004), april, nr. 2, 116.

2) D VERZELE, “Hippische beroepsopleidingen”, *CAP*, jaargang 2 (2004), juni, nr. 13, 13.

1.3.5.1 Secundair onderwijs

a) Beroepsonderwijs

In Vlaanderen zijn twee beroepsscholen waar je een specifieke opleiding “Paardrijden en –verzorgen” kan volgen, eventueel aangevuld met een specialisatiejaar “Manegehouder-rijmeester”.

- Martinusschool in Bilzen
- Vrij Land- en Tuinbouwinstituut te Torhout

b) Technisch onderwijs

Op technisch niveau kan je binnen de studierichting “Lichamelijke Opvoeding en Sport” voor de optie Paardrijden kiezen.

Deze studierichting wordt aangeboden door:
- Martinusschool in Bilzen
- Vrij Instituut voor Lichamelijke Opleiding te Meulebeke

c) Algemeen secundair onderwijs

Het Vrij Instituut voor Lichamelijke Opleiding te Meulebeke geeft de kans om de richting “Wetenschappen-Sport” met de optie “Paardrijden” te volgen.

Speciaal binnen het secundair onderwijs bestaat de studierichting “Wetenschappen-Topsport Paardrijden” en “Topsport Paardrijden”. Dit zijn specifieke studierichtingen, respectievelijk binnen het algemeen en het technisch secundair onderwijs, die een volwaardige schoolse vorming combineren met een topsportstatuut.

1.3.5.2 Postsecundair onderwijs, ondernemersopleidingen en volwassenenonderwijs

Syntra verstrekt de officiële beroepsopleidingen:
- manegehouder;
- manegehouder-africhter;
- paardenfokker;
- vervaardiger en hersteller van tuig en zadels;
- zelfstandig instructeur paardrijden;
- hoefsmid.

Deze opleidingen worden grotendeels ingericht in avondonderwijs en duren gemiddeld twee jaren.

Daarnaast biedt Syntra ook enkele opleidingen aan in de leertijd (leercontract):
- manegehouder;
- paardenfokker;
- trainer van renpaarden en dravers.

Mensen die zich willen vestigen als landbouwer-paardenfokker kunnen ook gedurende veertig uren de cursus “Paardenhouderij” volgen. Deze specialisatie-cursus is ingericht door het Nationaal Agrarisch Centrum v.z.w.

1.3.5.3 Meer specifieke sportopleidingen

De Vlaamse Trainersschool is opgericht als samenwerkingsverband tussen Bloso, de Vlaamse sportfederaties en de Vlaamse universiteiten en hogescholen met een opleiding Lichamelijke Opvoeding. De Vlaamse Trainersschool organiseert in opdracht van de overheid de sportkaderopleidingen en is het orgaan dat waakt over elke opleiding, die lesgevers en/of trainers in een bepaalde sport opleidt.[1)]

1.3.6 De paardensector en het politiek beleid

Carl Rijcken, voorzitter van het BWP, ziet een potentiële rentabiliteit voor de paardenfokkerij op een aantal landbouwbedrijven. Hij pleit er voor dat paardenfokkerij zijn plaats krijgt in het landbouwbeleid. Voor de vele ruiters die het Vlaamse land kent, is het paard nog steeds een grote passie, ook al is ruiterij een dure en intensieve hobby. “Deze liefhebberij moet en zal verder zijn plaats krijgen op het Vlaamse platteland”, zegt Rijcken. Daarbij wordt het wel nodig dat de overheid binnen het plattelandsbeleid een gepast juridisch kader uitwerkt voor de volledige paardensector. Er is duidelijkheid nodig, maar die kan er enkel komen als de politieke instanties de grote impact van de paardensector willen inzien! Zoals uit de studie van Viaene blijkt, is de paardensector even belangrijk als de kalversector en komt ze overeen met één derde van de rundveesector. Een reden te meer om paarden dringend op te nemen in het landbouwbeleid.

De paardenwereld heeft nooit uitgeblonken in een goede samenwerking maar het is nodig om haar belangen in de Europese democratie te verdedigen. Het is spijtig dat alle overheden die België kent de deskundigheid en de wil missen om iets te betekenen voor de hippische sector. In België worden de hippische belangen genegeerd, ontkend en eerder tegengewerkt dan gedoogd door de ministeries. Van ondersteuning is er helemaal geen sprake.[2)]

Aangaande het beleid valt de paardenhouderij onder vele takken zoals: economie, ruimtelijke ordening, landbouw, verkeer,… Hierdoor vraagt het heel wat overleg om aan alle vragen van de paardensector te voldoen.[3)]

---

1) D. VERZELE, “Hippische beroepsopleidingen”, *CAP*, jaargang 2 (2004), juni, nr. 13, 16.

2) H. BOUWMAN, “Eenheid in verscheidenheid”, *Z-Magazine*, 2004, juni-juli, nr. 3, 34.

3) M. WENTEIN, “Wat doen politiekers voor de paardensport?”, *Hippo revue*, jaargang 17 (2004), juni, nr. 3, 98.

2 Belasting over de Toegevoegde Waarde

2.1 Algemeen

Op 1 januari 1971 werd in België de BTW ingevoerd.

De belasting over de toegevoegde waarde is een belasting op goederen en diensten die uiteindelijk door de eindverbruiker wordt gedragen en die stapsgewijs wordt geïnd, namelijk bij elke transactie in het productie- en distributieproces. Doordat in elke schakel van het productie- en distributieproces de belasting welke betaald is op de inputs kan worden afgetrokken, wordt enkel de toegevoegde waarde in die schaal belast. De BTW is dus een eenmalige verbruiksbelasting die door middel van gefractioneerde bedragen wordt voldaan.[1)]

De BTW is een proportionele belasting op de verkoopprijs exclusief BTW. De toegepaste tarieven kunnen wel verschillen naargelang van de aard van het belaste goed of van de belaste dienst.

2.2 De BTW-belastingplichtige

Een handeling is slechts aan de BTW onderworpen indien ze verricht wordt door een belastingplichtige, die belastinginner is.

Overeenkomstig artikel 4 van het BTW-Wetboek, is belastingplichtige *ieder wiens werkzaamheid erin bestaat geregeld en zelfstandig, met of zonder winstoogmerk, hoofdzakelijk of aanvullend leveringen van goederen of diensten te verrichten die in dit Wetboek zijn omschreven*.

Het belangrijkste gevolg van de belastingplicht bestaat erin dat alle door een belastingplichtige geleverde BTW-goederen en verrichte BTW-diensten in beginsel de belasting verschuldigd maken als ze in België gebeuren of indien goederen in België verworven worden. De belastingplichtige heeft wel het recht op aftrek van de voorbelasting die geheven werd van de goederen en diensten die gebruikt worden voor het verrichten van handelingen waarvoor aanspraak op aftrek bestaat.[2)]

In punt 2.8.1. “Paardenliefhebber, BTW-belastingplichtige of niet?” zijn toepassingen gegeven van BTW-belastingplichtigen in de paardensector.

---

1) F. VAN LOOY, *Belasting over de toegevoegde waarde, Titel I Inleiding*, onuitg., cursus Bedrijfsbeheer optie Accountancy-Fiscaliteit, Antwerpen, Karel de Grote-Hogeschool, 2003-2004, 5.

2) F. VAN LOOY, *Belasting over de toegevoegde waarde Titel II De BTW-belastingplichtige*, onuitg., cursus Bedrijfsbeheer optie Accountancy-Fiscaliteit, Antwerpen, Karel de Grote-Hogeschool, 2003-2004, 4.

2.3 De belastbare handelingen

De handelingen die onderworpen worden aan de BTW zijn:

- de leveringen van goederen en diensten, ten bezwarende titel, door een belastingplichtige die in deze hoedanigheid optreedt, indien zij plaatsvinden in België;
- de intracommunautaire verwervingen van goederen bedoeld in artikel 25 bis van het BTW-Wetboek, indien zij plaats hebben ten bezwarende titel, in de omstandigheden bedoeld in artikel 25 van het BTW-Wetboek;
- de invoer van goederen, door om het even wie, indien zij plaats vindt in België.[1)]

Voor de toepassing van het BTW-Wetboek wordt onder **goederen** verstaan, de lichamelijke goederen. Met lichamelijke goederen worden zowel de roerende als de onroerende goederen bedoeld. Als levering van een goed wordt beschouwd de overdracht of de overgang van de macht om als eigenaar over een goed te beschikken.[2)]

Een **dienst** is elke handeling die geen levering van een goed is. Deze definitie houdt dus in dat alle handelingen belastbaar zijn, tenzij er uitdrukkelijk in het BTW-Wetboek voorzien is in een vrijstelling.[3)]

Intracommunautaire verwerving *is het verkrijgen van de macht om als eigenaar te beschikken over een lichamelijk roerend goed dat door de verkoper of de afnemer, of voor hun rekening, met als bestemming de afnemer is verzonden of vervoerd naar een andere Lidstaat dan die waaruit het goed is verzonden of vervoerd. Als intracommunautaire verwerving van goederen wordt tevens beschouwd, wanneer de goederen door de leverancier of de afnemer, of voor hun rekening, met als bestemming de afnemer in het binnenland, worden verzonden of vervoerd uit een andere Lid-Staat:*

- *het verkrijgen van een lichamelijk roerend goed ingevolge een vordering door of namens de overheid en, meer algemeen, ingevolge een wet, een decreet, een ordonnantie, een besluit of een administratieve verordening;*
- *de ontvangst van een goed ingevolge een verbruiklening*.[4)]

Onder het begrip **invoer** dient volgens de BTW-wetgeving te worden verstaan:

- het binnenkomen in de Europese Gemeenschap van een goed dat zich niet in het vrije verkeer bevindt;
- het binnenkomen in de Europese Gemeenschap van een goed uit een derde land of een derdelandsgebied.

---

1) F. VAN LOOY, *Belasting over de toegevoegde waarde, Titel III De belastbare handelingen*, onuitg., cursus Bedrijfsbeheer optie Accountancy-Fiscaliteit, Antwerpen, Karel de Grote-Hogeschool, 2003-2004, 1.

2) X, *Belastingwijzer B.T.W.*, Diegem, Ced.samsom, 2002, 26.

3) *Ibid*., 27.

4) Artikel 25bis § 1 en § 2 van het BTW-Wetboek.

Als zich bevindend in het vrije verkeer in een Lidstaat wordt beschouwd: de producten uit derde landen waarvoor de invoerformaliteiten zijn verricht en de verschuldigde douanerechten en heffingen van gelijke werking zijn voldaan en waarvoor geen gehele of gedeeltelijke teruggave van die rechten en heffingen is verleend. Een derdelandsgebied is een nationaal grondgebied dat niet tot de Europese Gemeenschap behoort:

- de Canarische Eilanden
- de overzeese departementen
- de berg Athos
- de Kanaaleilanden
- de Aland-eilanden[1)]

Belastbare handelingen in de paardensector kunnen zijn:

- de verkoop van een rijpaard door een paardenhandelaar die BTW-plichtige is;
- de terbeschikkingstelling van rijpaarden door de uitbater van een manege die belastingplichtig is;
- de terbeschikkingstelling van paardenstallen door een landbouwer die BTW-plichtig is;
- lessen in paardrijden gegeven door een belastingplichtige.

2.4 De BTW-tarieven van toepassing op de paardensector

Elke EU-lidstaat hanteert een normaal BTW-tarief dat minstens 15 % bedraagt. Daarnaast mag elke Lidstaat nog één of meer verlaagde tarieven hebben. Die bedragen minstens 5 %. Nultarieven of bestaande tarieven beneden de 5 % bestaan ook.[2)]

De verkoop van paarden is in sommige gevallen onderworpen aan het verlaagde tarief van 6 %, maar meestal dient het normale tarief toegepast te worden.

2.4.1 Onderscheid trekpaarden en rijpaarden

Artikel 2 § 1, 1° van het Koninklijk Besluit van 19 juni 1981 bevestigt dat tarief A (21 %) enkel van toepassing is op paarden van de rassen die gewoonlijk als trekpaard, zwaar- of halfzwaar, worden gebruikt, evenals op paarden verkocht, intracommunautair verworven of ingevoerd om te worden geslacht en dit zonder onderscheid van ras.

Als rassen van trekpaarden onderworpen aan het tarief A kunnen o.a. worden genoemd: het Belgisch Trekpaard, het Nederlands Trekpaard, de Percheron, de Augeron, de Ardenner,…

Het normale tarief van 21 % is van toepassing zonder enige mogelijkheid tot betwisting, op paarden van rassen die gewoonlijk worden gebruikt als rijpaard: volbloeden en halfbloeden waaronder de lichte trekpaarden, pony's, zelfs wanneer

---

1) X, *Belastingwijzer B.T.W.*, Diegem, Ced.samsom, 2002, 30.

2) W. VAN MINNEBRUGGEN, e.a., *De ondernemer 2002*, Diegem, Ced.samsom, 2002, 288.

die paarden in feite nooit worden bereden omdat zij bestemd zijn om als fokmerrie of fokhengst of als draver te worden gebruikt. Maar rijpaarden waarvan kan worden aangetoond dat ze worden verkocht, intracommunautair verworven of ingevoerd om te worden geslacht, zijn onderworpen aan het verlaagde tarief A.

2.4.2 Landbouwdiensten

Landbouwdiensten zijn gewoonlijk onderworpen aan het verlaagde tarief van 6 %.

De twee vereisten om als landbouwdienst gekenmerkt te worden:
- de dienst moet volgens haar aard behoren tot de normale bedrijvigheid van landbouwers en telers;
- de dienst moet bijdragen tot de voortbrengst van landbouw- of teeltproducten.

Landbouwdiensten die uit hun aard zelf behoren tot de bedrijvigheid van landbouwers en telers, zijn: het oogsten of het rooien, het oprapen, het reinigen, het sorteren, het drogen en het stockeren van landbouwproducten. Zowel het opladen van bieten vóór het vervoer, als het vervoer zelf van het veld naar de suikerfabriek dragen daarentegen niet bij tot de productie van landbouwproducten. De handelingen vinden immers plaats na de productie van landbouwproducten, in het kader van de afzet. Deze handelingen zijn bijgevolg onderworpen aan het normale tarief van 21 %.

Ander voorbeeld:
Wanneer gras gedroogd wordt tot hooi zullen de werkzaamheden gedurende de periode waarin het gras op de weide droogt, aan 6 % belast worden. De kosten voor het vervoer van de weide van de landbouwer naar de koper van het hooi, zal belast worden aan 21 %. Deze laatste handeling heeft immers niet met de productie maar met de afzet te maken. De landbouwer moet uiteraard voldoen aan de voorwaarden om BTW-belastingplichtig te zijn, om BTW te mogen aanrekenen.

Andere landbouwdiensten zijn:
- het dekken van dieren die voor de landbouw worden gebruikt;
- het onderhouden en trainen van zware en halfzware trekpaarden.

Het verzorgen van paarden van de rassen die gewoonlijk als rijpaard worden gebruikt, nl. volbloeden, halfbloeden en pony's, is geen landbouwdienst zoals het verzorgen van vee, o.m. zware en halfzware trekpaarden, runderachtigen... Bijgevolg maakt de prijs die afzonderlijk wordt gevraagd voor de levering van goederen die ter gelegenheid van de verzorging van de rijpaarden worden verstrekt, (voedsel, stro, water, electriciteit, ...) deel uit van de maatstaf van heffing voor de dienst van het verzorgen van paarden, waarop de BTW verschuldigd is tegen het normale tarief. De terbeschikkingstelling van paardenstallen is eveneens aan het normale tarief van 21 % onderworpen. Uiteraard is een globale prijs voor het geheel onderworpen aan het normale tarief.

2.4.3 De Belgische paardensector: vooral 21 % BTW en niet 6 %

De paardensector klaagt wel eens over de hoge BTW-tarieven in vergelijking met de ons omringende landen. In veel gevallen leunt de paardenhouderij dicht bij de landbouw, denkend aan het mestdecreet, het gebruik van gronden, het kweken van paarden. De landbouwsector past meestal een BTW-voet van 6 % toe. Toch valt de hippische sector op enkele uitzonderingen na onder de aanslagvoet van 21 %. Dit probleem wordt al jaren aangeklaagd door de paardenhouderij maar is nog nooit ter sprake gekomen in het parlement. De Minister van Economie en Middenstand geeft wel toe dat de paardensector dicht bij de landbouw aanleunt. Maar de minister zegt ook dat de sector veel diensten levert, zoals lesgeven, verhuur van paarden, pensionstallen, e.d., waardoor in België nog steeds het tarief van 21 % geldt voor alle handelingen i.v.m. rijpaarden.[1)]

2.5 De vrijstellingen

Het begrip belastingplichtige wordt begrensd door twee soorten vrijstellingen.

Enerzijds zijn er de vrijstellingen die hoofdzakelijk gesteund zijn op **uitvoer** en intracommunautaire leveringen. Deze vrijstellingen zijn geregeld in artikel 39 tot en met 42 van het BTW-Wetboek. Anderzijds zijn er ook vrijstellingen die hoofdzakelijk gesteund zijn op overwegingen van sociale en culturele aard, geregeld in artikel 44 van het BTW-Wetboek.[2)]

2.6 De normale BTW-regeling

Een belastingplichtige die onderworpen is aan de normale BTW-regeling moet voor zijn handelingen in Belgisch verband aan heel wat verplichtingen voldoen. Eerst en vooral zijn er de boekhoudverplichtingen waaronder het voeren van een aan de omvang van de activiteiten aangepaste boekhouding, valt, om de BTW te kunnen toepassen en controleren. Ook is een belastingplichtige in principe verplicht om facturen uit te reiken. Dat gebeurt uiterlijk de vijfde werkdag van de maand na de levering van het goed of de dienst. Er moeten ook periodieke BTW-aangiften ingediend worden.[3)]

De BTW-belastingplichtige moet aan zijn klanten BTW aanrekenen op de belastbare handelingen. Hij moet deze BTW vervolgens doorstorten aan de staat. Maar de belastingplichtige die onderworpen is aan de normale BTW-regeling heeft

---

1) M. WENTEIN, “Wat doen politiekers voor de paardensport?”, *Hippo revue*, jaargang 17 (2004), juni, nr. 3, 100.

2) F. VAN LOOY, *Belasting over de toegevoegde waarde, Titel I Inleiding*, onuitg., cursus Bedrijfsbeheer optie Accountancy-Fiscaliteit, Antwerpen, Karel de Grote-Hogeschool, 2003-2004, 2.

3) W. VAN MINNEBRUGGEN, e.a., *De ondernemer 2002*, Diegem, Ced.samsom, 2002, 284.

recht op aftrek waardoor de door hem betaalde BTW op inkomende facturen in mindering mag gebracht worden van de aangerekende BTW.[1)]

Het is interessant om als landbouwondernemer te kiezen voor de normale regeling wanneer hij talrijke investeringen moet doen of wanneer hij zeer veel kosten heeft die aan een hoog BTW-tarief onderworpen zijn.

Voor de kleine ondernemingen die onvoldoende boekhoudkundig georganiseerd zijn, zou de toepassing van de normale regeling van de belasting over de toegevoegde waarde moeilijkheden kunnen veroorzaken. Daarom voorzien de artikelen 56 en 57 van de Belgische Wetgeving voor bepaalde bedrijfssectoren drie bijzondere regelingen: forfaitaire grondslagen van aanslag voor sommige kleine ondernemingen, de vrijstellingsregeling van belasting voor de kleine ondernemingen en de bijzondere forfaitaire regeling voor de landbouwondernemers.

De vrijstellingsregeling zal in de paardensector niet dikwijls voorkomen omdat als kleine onderneming wordt aangemerkt: *elke belastingplichtige, natuurlijke persoon of rechtspersoon, die handelingen verricht die niet uitdrukkelijk zijn uitgesloten van de vrijstellingsregeling van belasting en waarvan de jaaromzet niet meer bedraagt dan 5 580 EUR*.[2)]

Bij de verkoop van een veulen uit een goede springstam of bij de verkoop van een gewoon goed springpaard is een jaaromzet van 5 580 EUR al snel bereikt. Omdat er een nauw verband bestaat tussen landbouw en paardenactiviteiten ga ik in dit werk enkel dieper in op de bijzondere forfaitaire regeling voor de landbouwondernemers.

In principe is de landbouwer onderworpen aan al de bepalingen die gelden voor de gewone BTW-belastingplichtige. Maar artikel 57 van het BTW-Wetboek voorziet dus in een vereenvoudigde landbouwregeling. Op zijn verkopen wordt de BTW volledig door de koper aan de Staat betaald bij middel van zijn eigen aangiften. De landbouwer betaalt echter de BTW op zijn aankopen en invoer, maar hij recupereert die middels een door de koper betaalde forfaitaire vergoeding.

2.7 De bijzondere regeling voor landbouwondernemers

2.7.1 Algemeen

De bijzondere regeling voor landbouwondernemers is een forfaitaire regeling. Dit wil zeggen dat men er van uitgaat dat de ontvangen BTW bij verkoop gelijk is aan de BTW die men zelf heeft betaald op aankoop van goederen en ter gelegenheid van andere bedrijfsuitgaven.

De toepassing van de bijzondere regeling voor landbouwondernemers, anders gezegd de landbouwregeling, is geregeld bij het Koninklijk Besluit nr. 22. Het stelsel houdt vooral in dat landbouwondernemers, die BTW-belastingplichtigen zijn en blijven, ontheven zijn van de verplichtingen inzake facturering, aangifte en vol-

1) W. VAN MINNEBRUGGEN, e.a., *De ondernemer 2002*, Diegem, Ced.samsom, 2002, 286.

2) MINISTERIE VAN FINANCIËN, *B.T.W.-handleiding*, s.l.n.d., 2000, 1077.

doening van de BTW. De verplichtingen die voortvloeien uit de intracommunautaire handelingen moeten echter wel nageleefd worden. De landbouw-ondernemers die kiezen voor de landbouwregeling, kunnen hun voorbelasting recupereren. Dit gebeurt niet door de aftrek van BTW, maar doordat ze de aan hen betaalde BTW niet hoeven door te storten aan de Staat, terwijl hun afnemers zelf een aftrekbare BTW betaald hebben. De aftrekketen wordt dus niet onderbroken door het bijzonder systeem van de landbouwregeling.

De landbouwondernemer mag, zoals reeds aangehaald, ook kiezen voor de normale regeling.

2.7.2 Het begrip landbouwondernemer

De landbouwondernemer is de belastingplichtige wiens bedrijvigheid bestaat in:
1. algemene landbouw, groenteteelt, fruitteelt, bloementeelt, sierplantenteelt, champignonteelt, teelt van zaai- en pootgoed en druiventeelt;
2. veeteelt, pluimveeteelt, konijnenteelt en bijenteelt;
3. boomkweek;
4. bosbouw.[1)]

Onder veeteelt verstaat men die welke normalerwijze op de hoeve gedaan wordt, ofwel met het oog op de productie, ofwel met het oog op de voortplanting, ofwel met het oog op de verkoop na vetmesting. Dieren die zijn aangekocht met het oog op wederverkoop behoren dus niet tot de veeteelt. De veeteelt slaat ook niet op rijpaarden, vogels, honden, katten,...

2.7.3 Aankopen door landbouwondernemers

Voor de inkopen, de intracommunautaire verwervingen en de invoeren gedaan door landbouwondernemers die onder de landbouwregeling vallen, gelden dezelfde regels als die voor de inkopen, de intracommunautaire verwervingen en de invoeren gedaan door belastingplichtigen die aan de normale BTW-regeling zijn onderworpen.

Wanneer de leveranciers van de landbouwondernemers zelf BTW-belastingplichtig zijn, zullen zij een factuur uitreiken met daarop de verschuldigde BTW, afzonderlijk in rekening gebracht.

Onder punt 2.7.4.5. van dit werk worden de intracommunautaire verwervingen besproken.

---

1) MINISTERIE VAN FINANCIËN, *B.T.W.-handleiding*, s.l.n.d., 2000, 1104.

2.7.4 Handelingen waarvoor de landbouwregeling geldt

2.7.4.1 Leveringen van voortgebrachte of geteelde producten en van gefokte dieren

De verkoper moet de producten hebben voortgebracht of geteeld of de dieren hebben gekweekt in de hoedanigheid van landbouwondernemer. De landbouwregeling kan bijgevolg niet gelden wanneer de landbouwondernemer goederen verkoopt die hij heeft gekocht. En zoals eerder in dit werk opgemerkt, is ook het fokken van rijpaarden geen werkzaamheid die recht geeft op de toepassing van de bijzondere landbouwregeling.

Het tarief waartegen de voortgebrachte goederen worden belast is in principe niet van belang. Het is wel van belang dat de goederen geleverd worden in de staat waarin ze zijn voortgebracht of geteeld of in de staat na een primaire verwerking. Voorbeelden van primaire verwerkingen zijn het maken van boter en kaas, het drogen van granen, gras,…

2.7.4.2 Diensten ter uitvoering van contractteelt of contractmesterij

Teeltcontract: De overeenkomst waarbij de landbouwer de grond ter beschikking stelt en alle of een gedeelte van de verschillende landbewerkingen uitvoert, gaande van het ploegen tot het oogsten. De medecontractant stelt het zaai- en plantgoed en/of de meststoffen, die nodig zijn voor de teelt, ter beschikking van de landbouwer. De medecontractant zal de vruchten voor zich houden.[1)]

Mesterijcontract: De overeenkomst waarbij de landbouwondernemer zich verbindt de aan hem toevertrouwde dieren, waarvan de medecontractant eigenaar is, te voeren en te verzorgen. Het kan zijn dat de medecontractant het veevoeder voor zijn rekening neemt.[2)]

2.7.4.3 Onderlinge landbouwhulp

Onderlinge landbouwhulp is een dienst verstrekt aan een ander landbouwondernemer, gewoonlijk op basis van wederkerigheid, bij ziekte, ongeval, ongunstig weer,… zonder enige vergoeding in geld of tegen een vergoeding die alleen de uitgaven dekt zoals loonkosten. Ze wordt verricht zonder het gebruik van machines, tenzij het zou gaan om machines die slechts uitzonderlijk dienen voor het verrichten van werk voor rekening van anderen.

---

1) MINISTERIE VAN FINANCIËN, *B.T.W.-handleiding*, s.l.n.d., 2000, 1106.

2) *Ibid*., 1106.

Wanneer een landbouwondernemer regelmatig diensten verricht die geen enkel verband hebben met de leveringen van voortgebrachte of geteelde producten en van gefokte dieren of diensten ter uitvoering van contractteelt of mesterijteelt, dan is deze landbouwer een ondernemer die voor zijn volledige werkzaamheid aan de gewone regeling onderworpen is.

2.7.4.4 Leveringen van gebruikte bedrijfsmiddelen en andere in het bedrijf gebruikte goederen

De landbouwregeling is van toepassing op leveringen van gebruikte bedrijfsmiddelen en van andere goederen die de landbouwondernemer in zijn bedrijf gebruikt. Personenauto's, auto's voor dubbel gebruik, minibussen, kampeerauto's, motorfietsen, plezierboten, vliegtuigen en dergelijke voer- en vaartuigen worden niet als bedrijfsmiddel gekenmerkt.

De landbouwer moet geen factuur uitreiken en ook geen BTW in rekening brengen wanneer hij een landbouwtractor, een maaidorser, een vrachtwagen of ander dergelijk materiaal verkoopt. Hij zal dus geen BTW aan de Staat moeten afdragen, maar bij de aankoop van deze activa heeft de landbouwer ook geen BTW teruggevorderd omdat deze begrepen is in zijn forfaitaire compensatie.[1)]

2.7.4.5 Intracommunautaire verwervingen

De aan de bijzondere regeling onderworpen landbouwondernemer kan inzake zijn intracommunautaire verwervingen in drie verschillende situaties verkeren:

a) Het bedrag van de intracommunautaire verwervingen is maximaal 11 200 EUR per jaar en de landbouwondernemer opteert niet voor de belastingheffing in de lidstaat van bestemming

   De landbouwondernemer mag op geen enkel stuk zijn BTW-nummer laten voorafgaan door de letters BE. Aldus geniet hij het belastingstelsel met betaling van de BTW in de lidstaat van vertrek. Indien hij toch zijn BTW-nummer laat voorafgaan door de letters BE, laat hij veronderstellen geopteerd te hebben voor het stelsel van de belastingheffing van de intracommunautaire verwerving met voldoening van de BTW in België.

b) Het bedrag van de intracommunautaire verwervingen overschrijdt de drempel van 11 200 EUR

   De landbouwondernemer is ertoe gehouden jaarlijks, vooraleer de eerste intracommunautaire verwerving van goederen te verrichten ten gevolge waarvan de drempel van 11 200 EUR wordt overschreden, een verklaring van het overschrijden van die drempel in te dienen, tenzij hij vooraf opteerde om al zijn intracommunautaire verwervingen met Belgische BTW te voldoen. Het stelsel van belastingheffing in de lidstaat van bestemming blijft van toepassing

---

1) MINISTERIE VAN FINANCIËN, *B.T.W.-handleiding*, s.l.n.d., 2000, 1108.

tot 31 december van het kalenderjaar dat volgt op het jaar waarin de drempel werd overschreden.

Die overschrijding heeft ook tot gevolg dat er een bijzondere BTW-aangifte moet ingediend worden.

c) Optie voor de belastingheffing in de lidstaat van bestemming van de intracommunautaire verwervingen

Zoals de andere belastingplichtigen die niet gehouden zijn tot het indienen van periodieke BTW-aangiften kunnen ook de forfaitaire landbouwondernemers opteren om al hun intracommunautaire verwervingen in België aan BTW te onderwerpen. Deze keuzeverklaring, in te dienen bij het lokale BTW-controlekantoor, heeft uitwerking vanaf de dag van het indienen van de verklaring en geldt tot 31 december van het tweede jaar dat volgt op die datum. Bedoelde landbouwondernemer is aldus gehouden tot het indienen van een bijzondere BTW-aangifte voor ieder kwartaal waarin er intracommunautaire vewervingen geschieden.

Voor de intracommunautaire verwerving van accijnsproducten geldt de drempel van 11 200 EUR niet, zodat de Belgische BTW verschuldigd is vanaf de eerste euro.

Voor de intracommunautaire verwerving van nieuwe vervoermiddelen, zoals bedoeld in artikel 8 bis, § 2 van het BTW-Wetboek, dient de verschuldigde BTW in België betaald te worden volgens de regels van het Koninklijk Besluit nr. 46.

2.7.4.6 Intracommunautaire leveringen

Intracommunautaire leveringen zijn leveringen van goederen vanuit België naar een andere Lidstaat door een verkoper, die een andere belastingplichtige is dan diegene die is vrijgesteld van de BTW door de regeling voor kleine ondernemingen. Voor dit soort leveringen is er in België vrijstelling van BTW.

In principe moet de landbouwondernemer, zoals bij de normale BTW-regeling, voor deze handelingen zelf een factuur uitreiken. De koper krijgt wel de mogelijkheid om een aankoopborderel uit te reiken.

Indien de landbouwondernemer periodieke aangiften indient omdat hij voor een gedeelte van zijn werkzaamheid onder de normale regeling valt, moet hij ieder kwartaal een opgave van zijn intracommunautaire leveringen indienen. Deze listing moet uiterlijk de twintigste werkdag van de eerste maand volgend op elk kalenderkwartaal ingediend zijn. Indien de landbouwer geen periodieke aangiften moet doen, moet hij jaarlijks een opgave indienen van zijn intracommunautaire leveringen. Dit gebeurt dan samen met de opgave van de Belgische afnemers-belastingplichtigen, die jaarlijks vóór 31 maart moeten worden ingeleverd.

Voorbeeld:
Een landbouwondernemer heeft ook een paardenfokkerij. Hierdoor is hij naast de forfaitaire regeling onderworpen aan de normale regeling voor de werkzaamheden m.b.t. de paardenfokkerij. Deze landbouwondernemer dient dus periodieke aangiften in. Als gevolg hiervan zal hij ook ieder kwartaal een opgave moeten indienen van zijn intracommunautaire leveringen i.v.m. de gewone landbouwwerkzaamheden en de werkzaamheden m.b.t. de paarden.

Wanneer het bedrag van de intracommunautaire verwervingen of leveringen per jaar 250 000 EUR overschrijdt, moet de landbouwondernemer ook een maandelijkse INTRASTAT-aangifte indienen.

Een belangrijke opmerking is dat de landbouwondernemer die onderworpen is aan de bijzondere landbouwregeling in België, het recht heeft om voor zijn intracommunautaire leveringen van landbouwproducten een forfaitaire compensatie aan te rekenen. Deze compensatie van 6 % of van 2 % voor hout mag aangerekend worden bovenop de normale prijs van de intracommunautaire handeling en aan de belastingplichtige kopers, evenals aan niet-belastingplichtige rechtspersonen welke in een andere lidstaat gehouden zijn intracommunautair te verwerven.

2.7.5 Handelingen uitgesloten uit de landbouwregeling

Om concurrentieverstoring te voorkomen zijn de volgende handelingen niet van toepassing op de landbouwregeling:
1. leveringen die de landbouwondernemer op groot- en kleinhandelmarkten verricht;
2. leveringen in het klein die de landbouwondernemer verricht, hetzij van deur tot deur, hetzij in een inrichting die speciaal voor de verkoop in het klein is ingericht (b.v. een melkventer, een winkel of een stalletje langs de openbare weg);
3. leveringen en diensten m.b.t. producten of dieren die de landbouwondernemer heeft voortgebracht of geteeld, maar die niet zijn belast met het tarief van 6 %, met uitsluiting van ruwe en niet tot verbruik bereide tabak (b.v. rijpaarden).[1)]

De handelswerkzaamheden zoals opgesomd in 1. en 3. hiervoor, komen niet in aanmerking voor de landbouwregeling, maar de landbouwondernemer die deze werkzaamheden uitoefent, blijft in principe wel onder de landbouwregeling als producent.

De landbouwondernemer wiens enige werkzaamheid erin bestaat verrichtingen te doen zoals opgesomd in 1. en 3., is voor geheel zijn werkzaamheid onderworpen aan de normale BTW-regeling of aan één der bijzondere regelingen, uitgezonderd de bijzondere landbouwregeling. Zelfs wanneer hij in het verlengde van die werkzaamheid en op bijkomstige wijze, bepaalde landbouwproducten verkoopt die zijn onderworpen aan het tarief van 6 %.

---

1) Koninklijk Besluit nr. 22 artikel 2 § 2.

Voorbeelden:
- een paardenfokker die mest of overschotten van hooi en stro verkoopt;
- de verkoop van een paard dat oorspronkelijk gebruikt werd als rijpaard maar dat ten gevolge van een zware blessure voor het slachthuis bestemd is.

Tengevolge van bijzondere beslissingen zijn ook deze handelingen uitgesloten uit de landbouwregeling:
- het stallen en verzorgen van paarden:
  Dit dient als één overeenkomst te worden beschouwd. Zelfs wanneer het stallen en verzorgen door verschillende dienstinrichters wordt uitgevoerd, zijn deze diensten afzonderlijk belastbaar. De terbeschikkingstelling van paardenstallen wordt slechts vrijgesteld bij toepassing van artikel 44 § 3, 2° van het BTW-Wetboek als onroerende verhuur wanneer de partijen door concrete bewijzen aantonen dat iedere eigenaar van paarden, op ieder tijdstip, zonder tussenkomst van de exploitant, exclusief toegang heeft tot het door hem gehuurde hok;[1)]
- de terbeschikkingstelling van paarden door een exploitant van een manege is zoals het stallen en verzorgen van paarden een dienst bedoeld in artikel 18 § 1, 4° van het BTW-Wetboek en is dus aan BTW onderworpen.[2)]

Personen die naast het fokken van rijpaarden, met inbegrip van pony's, ook andere landbouwwerkzaamheden uitoefenen, kunnen onder bepaalde voorwaarden toch van de bijzondere landbouwregeling genieten.[3)]

2.7.6 Niet of gedeeltelijk aan de landbouwregeling onderworpen landbouwondernemers

2.7.6.1 Niet aan de landbouwregeling onderworpen landbouwondernemers

a) Landbouwondernemingen in de vorm van een handelsvennootschap

De landbouwondernemingen in de vorm van handelsvennootschappen zijn in principe aan de normale regeling onderworpen. De vennootschap onder firma, de gewone commanditaire vennootschappen, de coöperatieve vennootschappen en de besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid mogen van de Administratie wel onder de bijzondere landbouwregeling blijven, op voorwaarde dat:
- alle vennoten producenten zijn van landbouwproducten en dat zij geen werkzaamheid uitoefenen die niet onder de landbouwregeling valt;
- de vennootschap uitsluitend de voortbrengst van landbouwproducten tot doel heeft.

---

1) X, "Nr. 972-Stallen en verzorgen van paarden", *BTW-revue*, jaargang 23 (1993), november, nr. 106, 1062.

2) X, "Administratieve beslissingen nr. 130", *BTW-revue*, jaargang 1 (1971), november, nr. 4, 470.

3) X, "Administratieve beslissingen nr. 594", *BTW-revue*, jaargang 4 (1974), september, nr. 27, 33.

Ook de landbouwvennootschap, die een vennootschap naar burgerlijk recht is met als doel de exploitatie van een land- of tuinbouwbedrijf, kan aan de bijzondere landbouwregeling worden onderworpen.

b) Landbouwondernemers die nog een andere zelfstandige beroepswerkzaamheid uitoefenen waarvoor zij reeds als BTW-belastingplichtige aan de normale regeling zijn onderworpen

Deze ondernemers vallen voor hun volledige beroepswerkzaamheid, inclusief die van landbouwer, onder de normale regeling van de BTW. Wanneer de landbouwer voor zijn andere werkzaamheid onderworpen is aan de vrijstellingsregeling of de forfaitaire regeling voor kleine ondernemingen zoals bepaald in artikel 56 van het BTW-Wetboek, blijft de landbouwondernemer onderworpen aan de landbouw-regeling.

c) Landbouwondernemers wiens enige werkzaamheid leveringen en dienstver-richtingen omvat m.b.t. producten of dieren die hij als landbouwer voortgebracht of geteeld heeft, maar die aan een ander BTW-tarief dan 6 % onderworpen zijn

Deze ondernemers zijn voor geheel hun werkzaamheid aan de normale of aan één van de bijzondere BTW-regelingen, uitgezonderd de landbouwregeling, onder-worpen. Dit is het geval voor een belastingplichtige van wie de enige werkzaamheid bestaat in het fokken en verkopen van rijpaarden. Zelfs wanneer deze paarden-fokker in het verlengde van zijn werkzaamheid als fokker en op bijkomstige wijze, bepaalde landbouwproducten verkoopt die aan het tarief van 6 % onderworpen zijn.

Voorbeelden:

- een paardenfokker die mest of overschotten van hooi en stro verkoopt;
- de verkoop van een paard dat oorspronkelijk gebruikt werd als rijpaard maar dat ten gevolge van een zware blessure voor het slachthuis bestemd is.

Een landbouwer die trekpaarden en paarden bestemd om te worden geslacht fokt, kan de bijzondere regeling wel inroepen omdat deze paarden bij verkoop onderwor-pen zijn aan het tarief van 6 %.

d) In het buitenland gevestigde landbouwproducenten

Landbouwondernemers die gevestigd zijn in het buitenland maar die in België landerijen exploiteren en die de productie daarvan geheel of gedeeltelijk in België verkopen, kunnen niet via de bijzondere landbouwregeling belast worden. Deze buitenlandse ondernemers kunnen wel aan de normale regeling onderworpen worden.

2.7.6.2 Gedeeltelijk aan de landbouwregeling onderworpen landbouwondernemers

a) Leveringen op groothandelsmarkten

b) Leveringen op kleinhandelsmarkten, in een inrichting voor de verkoop in't klein of als venter van deur tot deur

Met de verkoop in't klein wordt een winkeltje of een stalletje langs de openbare weg bedoeld.

c) Leveringen van voortgebrachte producten of geteelde dieren die niet aan het tarief van 6 % zijn onderworpen

Voor de verkopen van producten, niet aan het 6 %-tarief onderworpen, is de landbouwondernemer aan de gewone regeling, de vrijstellingsregeling of de forfaitaire regeling voor kleine ondernemingen onderworpen. Indien de landbouwondernemer aan één van deze regelingen onderworpen is, mag hij 6 % als forfaitaire compensatie aftrekken. Het aftrekbaar bedrag moet berekend worden over de prijs die hij zou bekomen indien hij zijn producten verkocht.

Voorbeeld:
Een landbouwer verkoopt een aan een andere BTW-belastingplichtige voor 10 000 EUR, in de maand februari 2004.

Factuur uit te reiken aan de koper voor 10 000 EUR en 6 % BTW of 600 EUR.

Aangifte voor de maand februari:

prijs (rooster 01 van de aangifte):		10 000 EUR
verschuldigde BTW (rooster 54):		600 EUR
aftrekbare forfaitaire compensatie (rooster 59)	(10 000 EUR à 6 %)	600 EUR

d) Diensten m.b.t. goederen die niet belast zijn aan het tarief van 6 %

Zo een landbouwer diensten verricht m.b.t. goederen die niet belast zijn met het tarief van 6 %, is hij voor die diensten onderworpen aan de gewone regeling zoals dit ook het geval was voor de leveringen van producten die niet belast zijn met het tarief van 6 %.

2.7.7 Verplichtingen

2.7.7.1 De facturatie

Voor de levering van producten en dieren die de landbouwondernemers in die hoedanigheid hebben voortgebracht of geteeld, moeten zij zelf geen factuur uitreiken. Maar wanneer hun koper zelf een belastingplichtige is die ertoe gehouden

is een periodieke BTW-aangifte in te dienen (dus niet een andere landbouwondernemer die aan de bijzondere regeling is onderworpen) of een belastingplichtige onderworpen aan de vrijstellingsregeling van artikel 56 § 2 van het BTW-Wetboek, moet deze hun een stuk of aankoopborderel uitreiken dat alle vermeldingen bevat welke zijn opgesomd in artikel 4, § 1 van het Koninklijk Besluit nr. 22 van 15 september 1970.

Verder is de landbouwondernemer die aan de bijzondere regeling onderworpen is, gehouden tot bewaring van:
- de facturen die hij van zijn leveranciers heeft ontvangen met betrekking tot de levering van goederen, diensten en bedrijfsmiddelen;
- de stukken die volgens artikel 4 van het koninklijk besluit nr. 22 moeten worden uitgereikt door zijn afnemers indien deze gehouden zijn tot indiening van periodieke BTW-aangiften.[1)]

2.7.7.2 Kennisgeving van de BTW-regeling

Bij de aanvang van de landbouwactiviteit als BTW-belastingplichtige moet de landbouwer in het formulier “aanvang van werkzaamheid” (formulier nr. 604 A) het BTW-stelsel aanduiden waaraan hij onderworpen wil zijn. Later kan hij nog van regeling wijzigen. De overgang van de bijzondere landbouwregeling naar een gewone BTW-regeling en omgekeerd moet d.m.v. een brief gericht aan het controlekantoor van de belasting over de toegevoegde waarde meegedeeld worden. Elke overgang naar een ander stelsel gaat gepaard met het opmaken en indienen van een inventaris.

2.7.8 De voor- en nadelen van de landbouwregeling

2.7.8.1 Voordelen

De bijzondere landbouwregeling is administratief heel wat gunstiger dan de normale BTW-regeling:
- geen verplichte boekhouding voeren;
- geen periodieke aangiften indienen;
- geen BTW afdragen aan de Belgische Schatkist.

2.7.8.2 Nadelen

Nadelen verbonden aan de bijzondere landbouwregeling:
- voor bepaalde handelingen is wel BTW verschuldigd;
- wanneer veel nieuwe investeringen gebeuren, is weinig BTW recupereerbaar a.h.v. de forfaitaire compensatie in vergelijking met de aftrek van BTW die men krijgt wanneer men aan de gewone regeling voldoet.

---

1) X, “Parlementaire vragen. Landbouwers. Forfaitaire grondslagen van aanslag. Boekhoudkundige beslissingen.”, *BTW-revue*, jaargang 17 (1987), maart, nr. 76, 175.

2.8 Bijzondere beslissingen van de BTW-Administratie

In de volgende alinea's zijn verschillende bijzondere beslissingen van de BTW-Administratie samengevat. Daarin gaat het onder meer over het feit of een paardenliefhebber al dan niet BTW-belastingplichtige is. Ook de toepassing van de BTW op het stallen en het verzorgen van rijpaarden en de terbeschikkingstelling van paarden wordt concreet behandeld. In een laatste deel wordt besproken in welke gevallen een landbouwondernemer met paardenactiviteiten aan de normale BTW-regeling is onderworpen en in welke omstandigheden hij voor de bijzondere regeling kan opteren.

2.8.1 Paardenliefhebber: BTW-belastingplichtige of niet?

Zoals ik eerder in dit werk heb geschreven is de BTW-belastingplicht geregeld in artikel 4 van het BTW-Wetboek. De BTW-belastingplichtige is *ieder wiens werkzaamheid erin bestaat geregeld en zelfstandig, met of zonder winstoogmerk, hoofdzakelijk of aanvullend leveringen van goederen of diensten te verrichten die in dat Wetboek zijn omschreven*.

2.8.1.1 Fokken van jongen

Wanneer natuurlijke personen huisdieren bezitten, zoals honden en katten, en de jongen van die dieren verkopen, rijst de vraag of zij ten aanzien van deze verkopen als belastingplichtige moeten worden aangemerkt. Dit is een feitenkwestie. In de tabel zijn de voorwaarden samengevat die bepalen of de persoon al dan niet belastingplichtig is.[1)]

	Belastingplichtige	**Niet-belastingplichtige**
Aantal dieren	Hoger dan gewoonlijk voor privé-gebruik	Beperkt, overeenstemmend met een normaal privé-gebruik
Activiteit: fokken van dieren	Systematisch nagestreefd	Niet systematisch nagestreefd
Doel	Geregeld verkopen	Een einde stellen aan een tijdelijk uitbreiden
BTW op verkopen	Aan de BTW onderworpen	Niet aan de BTW onderworpen

1) X, "Administratieve beslissingen nr. 356", *BTW-revue*, jaargang 3 (1973), maart, nr. 11, 202.

2.8.1.2 Verkopen van huisdieren op openbare markten

Zoals blijkt uit de vorige alinea is ieder wie geregeld en zelfstandig huisdieren verkoopt een belastingplichtige. Het is niet van belang of de verkopen plaatsvinden op openbare markten dan wel op andere plaatsen. De verkopen door deze BTW-belastingplichtigen zijn dus onderworpen aan BTW, ongeacht de hoedanigheid van de koper en de bestemming die uiteindelijk aan de dieren wordt gegeven.[1)]

2.8.1.3 Fokken van wedstrijdpaarden

Personen die zich toeleggen op het fokken van wedstrijdpaarden met het doel ze geregeld te verkopen, zijn BTW-belastingplichtigen. Het is niet van belang een onderscheid te maken naargelang deze personen de paarden fokken in hun eigen inrichting of daartoe geheel of gedeeltelijk, beroep doen op derden zoals paarden-fokkers, africhters,... Het toepasselijk BTW-tarief op de verkoop van rijpaarden is het normale BTW-tarief van 21 %.[2)]

Als belastingplichtige wordt daarentegen niet aangemerkt degene die, zonder zich speciaal met het fokken van paarden bezig te houden, paarden bezit die hij doet deelnemen aan wedrennen. Hij mag zelfs af en toe één van die paarden verkopen zonder belastingplichtig te zijn.[3)]

Wanneer een particulier dus een paard koopt van een BTW-belastingplichtige, zal hij meer moeten betalen voor dit paard in vergelijking met de aankoop van een paard met dezelfde waarde bij een niet-belastingplichtige. De BTW-belasting-plichtige moet immers 21 % BTW aanrekenen. Bij de verkoop van een paard tussen twee BTW-belastingplichtigen kan de koper van het paard het BTW-bedrag in aftrek brengen waardoor de BTW in dat geval geen extra kost is.

Voorbeeld:
Het zesjarige paard Socrates heeft een verkoopwaarde van 10 000 EUR.

<u>Situatie 1</u>:

De verkoop van Socrates door Mr. Merckx, BTW-belastingplichtige, aan Mr. Op De Beeck. Ook hij is BTW-belastingplichtig.

Maatstaf van Heffing:	10 000 EUR
21 % BTW	<u>2 100 EUR</u>
Totaal	12 100 EUR

---

1) X, “Vraag nr. 84 van de heer Neuray d.d. 8 februari 1980 (Fr.)”, *Vragen en antwoorden Senaat*, jaargang 10 (1980), februari, nr. 21, 871 ; X, “ Markten voor verkoop van dieren”, *BTW-revue*, jaargang 11 (1981), mei, nr. 49, 500.

2) X, “Administratieve beslissingen nr. 594”, *BTW-revue*, jaargang 6 (1976), november, nr. 27, 337 ; X, “Administratieve beslissingen nr. 377”, *BTW-revue*, jaargang 3 (1973), mei, nr. 12, 283.

3) X, “Administratieve beslissingen nr. 377”, *BTW-revue*, jaargang 3 (1973), mei, nr. 12, 283.

Mr. Merckx ontvangt bij de verkoop van zijn paard 12 100 EUR van Mr. Op De Beeck. Mr. Merckx zal 2 100 EUR van het ontvangen bedrag moeten doorstorten aan de Staat. De 2 100 EUR die Mr. Op De Beeck betaald heeft, is voor hem aftrekbare BTW. Socrates is dus een opbrengst van 10 000 EUR voor Mr. Merckx en een kost van 10 000 EUR voor zijn koper.

BTW-aangifte meneer Merckx m.b.t. de verkoop van Socrates:

Code 03	10 000 EUR	(Uitgaande handelingen waarvoor de BTW verschuldigd is door de aangever aan het tarief van 21 %)
Code 54	2 100 EUR	(Verschuldigde BTW)

BTW-aangifte meneer Op De Beeck m.b.t. de verkoop van Socrates:

Code 81	10 000 EUR	(Inkomende handelingen handelsgoederen)
Code 59	2 100 EUR	(Aftrekbare BTW)

Situatie 2:

De verkoop van Socrates door Mr. Merckx, BTW-belastingplichtige, aan de particulier en dus niet-belastingplichtige, Mr. Verbiest.

Maatstaf van Heffing:	10 000 EUR
21 % BTW	2 100 EUR
Totaal	12 100 EUR

Mr. Merckx ontvangt bij de verkoop van zijn paard 12 100 EUR van Mr. Verbiest. De verkoper is zoals in situatie 1, 2 100 EUR BTW verschuldigd aan de Belgische Staat. De 2 100 EUR die Mr. Verbiest heeft betaald, is geen aftrekbare BTW omdat hij niet-belastingplichtig is. Socrates is dus een opbrengst van 10 000 EUR voor de verkoper en een kost van 12 100 EUR voor de koper.

Mr. Merckx moet dezelfde aangifte invullen als in situatie 1. Mr. Verbiest moet uiteraard geen BTW-aangifte indienen.

2.8.1.4 Gebruik van een hengst voor dekkingen

Wanneer een eigenaar van renpaarden deelneemt aan wedstrijden en hiervoor geldprijzen ontvangt, moet bepaald worden in het kader van de inkomstenbelastingen of deze inkomsten ontvangen zijn als beroepsactiviteit of als hobby. Het al dan niet beroepsmatig karakter van de deelname aan de wedstrijden is doorslaggevend om te bepalen of de paardenhouder BTW-belastingplichtig is voor de omstandigheid waarbij hij op bijkomstige wijze één van zijn hengsten gebruikt voor dekkingen.

In dit verband heeft de Administratie een regel vastgelegd. De prijs die voor de dekkingen wordt aangerekend is volgens die regel slechts aan de BTW onderworpen indien de winsten die uit deze handelingen worden verkregen op het stuk van de inkomstenbelastingen als een beroepsinkomen wordt aangemerkt.[1)]

2.8.2 Stallen en verzorgen van paarden

Het stallen en verzorgen van paarden heeft de voorbije jaren de BTW-administratie een reeks van vragen en problemen veroorzaakt. Als illustratie van die moeilijkheden heb ik het probleem en de oplossing die de Administratie daaraan geeft, uitgezet in de volgende alinea's.

Tot het begin van de jaren negentig is er onduidelijkheid geweest rond de handeling waarbij een persoon zich tegenover de eigenaar van een paard verbindt, tegen vergoeding, een stal ter beschikking te stellen van deze laatste en het erin ondergebrachte paard te verzorgen. Er zijn toen heel wat verschillende beslissingen genomen door de Administratie. Maar de beslissing die nu nog steeds wordt toegepast is die van 23 februari 1993. Deze beslissing is er gekomen naar aanleiding van het herschrijven van artikel 18 van het BTW-Wetboek. Dit artikel is van kracht sinds 1 januari 1993.[2)]

De Administratieve beslissing van 1993 bepaalt dat wanneer een persoon zich, tegen betaling, tegenover één of meerdere eigenaars van paarden verbindt om die paarden te stallen en te verzorgen in hokken die hij ter beschikking stelt, wordt deze handeling voor het geheel aangemerkt als een dienst bedoeld in art. 18 § 1, 2e lid, 1° van het BTW-Wetboek.

De omstandigheid waarbij m.b.t. het stallen en het verzorgen van paarden twee overeenkomsten worden gesloten, heeft geen enkele invloed. De ene overeenkomst heeft dan betrekking op de verzorging van de paarden en de andere op de terbeschikkingstelling van de paardenstallen. Maar beide overeenkomsten dienen, omwille van de samenloop, als één geheel te worden beschouwd. Daardoor worden ze aangemerkt als één dienst zoals bedoeld in artikel 18 § 1, 2e lid, 1° van het BTW-Wetboek.

Wanneer deze twee overeenkomsten echter worden gesloten door twee verschillende dienstverrichters, kan het bovengenoemde standpunt m.b.t. de handelingen van twee overeenkomsten die één dienst vormen, niet aangehouden worden. De ene overeenkomst kan b.v. gesloten worden door een rechtspersoon en de andere door een natuurlijk persoon waardoor de twee handelingen van de twee overeenkomsten niet één maar twee diensten vormen.

Het geheel van de aan de eigenaars van de paarden verleende diensten kan dus afzonderlijk belastbaar zijn. Dan wordt het verzorgen van de paarden beschouwd als een dienst bedoeld in artikel 18 § 1, 2e lid, 1° van het BTW-wetboek en de

---

1) X, "Administratieve beslissingen nr. 769", *BTW-revue*, jaargang 11 (1981), november, nr. 51, 623.

2) X, "Nr. 972-Stallen en verzorgen van paarden", *BTW-revue*, jaargang 23 (1993), november, nr. 106, 1062.

terbeschikkingstelling van de stallen als een dienst in de zin van artikel 18 § 1, 1e lid van het BTW-Wetboek. Deze laatste dienst is niet van de belasting vrijgesteld op grond van artikel 44 § 3, 2° van het BTW-Wetboek. De terbeschikkingstelling van de stallen kan slechts worden aangemerkt als een door artikel 44 § 3, 2° van het BTW-Wetboek vrijgestelde onroerende verhuur wanneer de partijen door concrete bewijzen aantonen dat iedere eigenaar van paarden, op ieder tijdstip zonder tussenkomst van de exploitant, exclusief toegang heeft tot de door hem gehuurde stal. Onroerende verhuur is de verhuur die een uit zijn aard onroerend goed tot voorwerp heeft.

De Administratieve beslissing van 1993 vervangt al de voorgaande beslissingen die in dezelfde aangelegenheid werden genomen.[1)]

2.8.3 De toepassing van de BTW-wetgeving op de maneges

2.8.3.1 Terbeschikkingstelling van paarden door een manegehouder

De terbeschikkingstelling van paarden door een exploitant wordt gezien als een aan de BTW onderworpen dienst die het genot van lichamelijke goederen voorstelt. In sommige gevallen kan zoals bepaald in artikel 44 § 2, 3° en 4°, een vrijstelling worden verleend om redenen van sociale of culturele aard, maar normaal is deze dienst onderworpen aan het BTW-tarief van 21 %.

a) Wettelijke bepalingen

Een dienst is in dit geval de uitvoering van ieder contract waarbij de ene partij aan de andere het genot verleent van een ander dan in artikel 9 2e lid van het BTW-Wetboek bedoeld goed, of met andere woorden van lichamelijke goederen, zowel roerende als onroerende. Om aan de BTW onderworpen te zijn, moet zo een dienst onder bezwarende titel worden verricht door een belastingplichtige die handelt in de uitoefening van zijn economische activiteit.[2)]

b) Draagwijdte

- <u>Verhuur of onderverhuur van lichamelijke goederen</u>

  Onder de verhuring van goederen verstaat men het contract waarbij de ene partij zich verbindt om de andere, gedurende zekere tijd, het genot te doen hebben van een lichamelijk goed, roerend uit zijn aard of onroerend door bestemming omwille van zijn aanwending. Ook worden hieronder verstaan de lichamelijke goederen onroerend uit hun aard waarbij dergelijke handeling doorgaans vrijgesteld is op grond van artikel 44 van het BTW-Wetboek.

---

1) X, “Administratieve beslissingen nr. 403”, *BTW-revue*, jaargang 3 (1973), juli-november, nr. 13, 402-403 ; X, “Administratieve beslissingen - Erratum”, *BTW-revue*, jaargang 7 (1977), juli, nr. 31, 453.

2) Artikel 18 § 1, 2e lid, 4° van het BTW-Wetboek.

- De overdracht van of het verlenen van rechten op het recht van genot van lichamelijke goederen

  Dit is elk contract onder bezwarende titel waarbij iemand een persoonlijk recht van genot verkrijgt op een uit zijn aard roerend goed of onroerend door bestemming omwille van zijn aanwending. Ook bij dit persoonlijk recht worden hieronder verstaan de lichamelijke goederen onroerend uit hun aard waarbij dergelijke handeling meestal vrijgesteld is op grond van artikel 44 van het BTW-Wetboek.

- Zakelijke rechten die betrekking hebben op lichamelijke roerende goederen

  Vruchtgebruik en recht van gebruik van roerende goederen zijn zakelijke rechten die betrekking hebben op lichamelijke roerende goederen. Recht van gebruik is een zakelijk en tijdelijk recht waarbij een titularis toelaat persoonlijk gebruik te maken van andermans goederen en vruchten.

c) Toepassingen van verhuur

- De overeenkomst waarbij een exploitant van een manege paarden ter beschikking stelt tegen vergoeding

  De dienst die uit deze overeenkomst voortvloeit, is bepaald in artikel 18 § 1, 2e lid, 4° van het BTW-Wetboek. Deze dienst is gewoonlijk onderworpen aan het tarief van 21 %.[1)]

- De overeenkomst waarbij de eigenaar van paarden, pony's, ezels, tegen vergoeding, deze ter beschikking stelt voor rondritten op strand

  Ook de dienst die uit deze overeenkomst voortvloeit, is bepaald in artikel 18 § 1, 2e lid, 4° van het BTW-Wetboek en onderworpen aan het normale BTW-tarief.[2)]

2.8.3.2 Handelingen waarvoor vrijstelling wordt verleend om redenen van sociale of culturele aard

De terbeschikkingstelling van paard en pony aan personen die paardrijden kan een dienst zijn, verstrekt door exploitanten van sportinrichtingen en inrichtingen voor lichamelijke opvoeding en kan daardoor vrijgesteld worden van BTW zoals bepaald in artikel 44 § 2, 3° van het BTW-Wetboek.

Voorwaarden om van deze vrijstelling te genieten:
- de dienst moet betrekking hebben op het beoefenen van de sport zelf en verstrekt worden aan personen die actief aan sport komen doen;

---

1) X, "Administratieve beslissingen nr. 130", *BTW-revue*, jaargang 1 (1971), november, nr. 4, 470.

2) X, "Administratieve beslissingen nr. 347", *BTW-revue*, jaargang 3 (1973), januari, nr. 10, 69.

- de diensten moeten verstrekt worden door een instelling die geen winstoogmerk nastreeft;
- de ontvangsten van de exploitatie moeten uitsluitend worden gebruikt om de kosten ervan te dekken.

Artikel 44 § 2, 3° is van toepassing op de diensten die bestaan in de terbeschikkingstelling van paarden en pony's aan personen die paardrijden, ongeacht of dit gebeurt binnen het kader van rijlessen, dan wel slechts een wandeling tot doel heeft zonder begeleiding door een leraar of monitor. De vrijstelling strekt zich uit tot de terbeschikkingstelling van die doeleinden van de infrastructuur van de manege. De vrijstelling is nog steeds van toepassing wanneer de ruiter zich met het ter beschikking gestelde paard buiten de omheining van de manege begeeft. Het is dus niet nodig dat de sport beoefend wordt in de instelling zelf van de exploitant.

De vrijstelling beoogt alle sportdisciplines en geldt zowel voor het aanleren van een sport als voor het effectief beoefenen ervan.[1)]

De vrijstelling geldt niet in volgende gevallen:
- het stallen en het onderhoud van paarden die de eigenaars ervan voor bewaking toevertrouwen aan de exploitant;
- het verschaffen van drank en spijzen door de exploitant aan degenen die aan sport doen in de inrichting.[2)]

2.8.3.3 Lessen in paardrijden

Eind jaren zeventig kende de paardensport in ons land een groeiend succes, onder meer door de schitterende resultaten die de springruiters hadden behaald op de Olympische Spelen te Montréal. De belangstelling voor de sport groeide. Rond die periode is de toepassing van BTW op lessen in paardrijden ingevoerd omdat deze lessen eveneens diensten zijn zoals bedoeld in artikel 18 § 1, 2e lid, 1° van het BTW-Wetboek. In sommige gevallen kan wel van een vrijstelling genoten worden volgens artikel 44 § 2, 3° van het BTW-Wetboek dat hiervoor besproken werd.[3)]

De rijlessen kunnen overigens de vrijstelling van de belasting als onderwijsdiensten beoogd door artikel 44 § 2, 4° van het BTW-Wetboek niet genieten. Deze vrijstelling heeft betrekking op handelingen verricht door erkende instellingen die school- of universitair onderwijs verstrekken.

---

1) X, “Vraag nr. 862 van de heer Deworme d.d. 4 oktober 1994 (Fr.): Toepassing van de BTW-wetgeving in de maneges”, *Vragen en antwoorden Senaat*, 1994, 7014 ; X, “Parlementaire vragen. Uitbating van een manege. Terbeschikkingstelling van paarden voor de paardensport. Rijlessen. Vrijstelling.”, *BTW-revue*, jaargang 24 (1994), november-december, nr. 111, 1285.

2) X, “Administratieve beslissingen nr. 413”, *BTW-revue*, jaargang 3 (1973), juli-november, nr. 13, 415.

3) X, “Parlementaire vragen-paardensport”, *BTW-revue*, jaargang 9 (1979), januari, nr.38, 121.

2.8.4 Landbouwondernemer met geheel bijkomstige of geregelde paardenbezigheden

Personen die paarden fokken en geregeld de paarden verkopen die zij gefokt hebben, zijn BTW-belastingplichtigen.

Om na te gaan of de belastingplichtige die paarden fokt de bijzondere regeling voor de landbouwondernemers, zoals ingesteld is door artikel 57 §1 van het BTW-Wetboek kan inroepen, dient volgend onderscheid te worden gemaakt.

2.8.4.1 Fokken van paarden onderworpen aan het tarief van 6 %

De belastingplichtige die trekpaarden en paarden bestemd om te worden geslacht fokt, kan de bijzondere regeling voor landbouwondernemers inroepen.

2.8.4.2 Fokken van rijpaarden

Het fokken van rijpaarden kan worden aangemerkt als een werkzaamheid van een landbouwondernemer. Vermits de genoemde paarden bij de verkoop onderworpen zijn aan het normale tarief van 21 %, kan de toepassing van de bijzondere regeling voor landbouwondernemers worden geweigerd of beperkt volgens het hierna gemaakt onderscheid.[1)]

a) Het fokken van rijpaarden is de enige werkzaamheid van de belastingplichtige

   De belastingplichtige van wie de enige werkzaamheid erin bestaat rijpaarden te fokken en te verkopen is voor het geheel van zijn werkzaamheid aan de normale BTW-regeling onderworpen. Ook wanneer hij, in het kader van deze werkzaamheid en louter bijkomstig, sommige landbouwproducten verkoopt, b.v. verkoop van mest, overschot van hooi en stro.

b) De belastingplichtige oefent, naast het fokken van rijpaarden, ook andere landbouwwerkzaamheden uit

   De belastingplichtige die, naast de uitoefening van andere landbouwwerkzaamheden, rijpaarden fokt en verkoopt, mag beschouwd worden als een landbouwondernemer. Dit wil zeggen dat hij voor zijn specifieke landbouwactiviteiten forfaitair belast kan worden volgens de bijzondere regeling van landbouwondernemers. De belastingplichtige is voor de leveringen van de door hem gefokte rijpaarden wel onderworpen aan de normale BTW-regeling.

   Eenvoudigheidshalve laat de Administratie soms wel toe dat dergelijke land-bouwondernemer het voordeel van de door artikel 57, § 1 van het BTW-Wetboek ingestelde bijzondere regelingen voor het geheel behoudt, zonder de

---

1) X, “Administratieve beslissingen nr. 594”, *BTW-revue*, jaargang 6 (1976), november, nr. 27, 338-339.

normale regeling te moeten toepassen voor de leveringen van rijpaarden, indien de volgende voorwaarden vervuld zijn:

- de landbouwondernemer mag in de regel niet meer dan drie rijpaarden gelijktijdig houden;
- de landbouwondernemer mag niet reeds voor een gedeelte van zijn werkzaamheid onderworpen zijn aan de verplichting tot indiening van BTW-aangiften en tot de periodieke betalingen die er uit voortvloeien;
- wanneer hij een rijpaard levert, moet hij, ongeacht de hoedanigheid van de koper, hem een regelmatige factuur uitreiken;
- de exploitant ziet af van het recht op aftrek van de belasting die betrekking heeft op het fokken van bedoelde paarden.

Besluit:

De belastingplichtige die zich, naast zijn werkzaamheid als landbouwondernemer, op een geregelde wijze bezighoudt met het fokken en de exploitatie van rijpaarden is voor zijn gehele werkzaamheid aan de normale regeling onderworpen. Onder exploitatie van rijpaarden wordt verhuur, manege, betaalde wandelingen te paard,… verstaan.

De landbouwondernemer die op een geheel bijkomstige wijze instaat voor het onderhoud van een paard dat eigendom is van een derde, kan worden onderworpen aan de bijzondere landbouwregeling.[1)]

2.9 Rechtspraak

2.9.1 Paardenstoeterij en prijzengeld

Het deelnemen aan wedstrijden en het ontvangen van prijzengelden dienen ter bevordering van de uitoefening van de economische activiteit van paardenhandel en dekstation. Bijgevolg zijn deze activiteiten voor hun totaliteit aan BTW onderworpen. De BTW die een paardenhandelaar oploopt in het kader van de deelname aan paardensportwedstrijden is dus volledig aftrekbaar zoals bepaald in artikel 45, § 1 van het BTW-wetboek. De deelname aan de wedstrijden en het behalen van prijzen is een wijze om de paarden bekendheid te doen krijgen en de verkoopwaarde ervan te verhogen. Het bevordert de activiteit van de paardenhandel en het dekstation. Er is dus geen onderscheid tussen handelingen waarvoor recht op aftrek bestaat en handelingen waarvoor dit recht niet bestaat omdat aangekochte en afgenomen diensten m.b.t. de verkoop van paarden, en diensten m.b.t. de deelname aan wedstrijden één geheel vormen.[2)]

Het ontvangen van prijzengelden in b.v. drafwedstrijden en paardenrennen met het oog op het fokken, opleiden, verkopen en in waarde brengen van paarden, kadert in dezelfde economische activiteit die voor de totaliteit aan BTW is onderworpen. In

---

1) X, “Administratieve beslissingen nr. 340”, *BTW-revue*, jaargang 2 (1972), november, nr. 9, 559.

2) X, “B.T.W., Aftrekregeling, Antwerpen 18 mei 1998”, *F.J.F.*, 1998, 517.

dit geval oefent de belastingplichtige geen twee los van elkaar staande activiteiten uit en kan hij niet als een gemengde belastingplichtige worden beschouwd.[1)]

Dit kan geconcludeerd worden uit de arresten van het Hof van Beroep van Antwerpen op 28 november 1995 en op 18 mei 1998. Het laatste arrest werd bekrachtigd door het Hof van Cassatie op 18 oktober 2000.

2.9.2 Stallen en verzorgen van paarden

Ingeval een belastingplichtige zich, tegen vergoeding, verbindt de rijpaarden te stallen en te verzorgen in boxen die hij ter beschikking stelt van de eigenaars-medecontractanten, vormt deze handeling voor het geheel een dienst zoals bedoeld in artikel 18, § 1, 2e lid, 1° van het BTW-Wetboek. Deze dienst is onderworpen aan het normale BTW-tarief van 21 %, rekening houdend met het feit dat rijpaarden niet bedoeld zijn in rubriek I van tabel A van de bijlage bij het Koninklijk Besluit nr. 20, inzake BTW-tarieven.

Vanwege het onafscheidelijk karakter van het stallen van rijpaarden en het verzorgen ervan, maakt de ganse handeling meestal deel uit van één enkele overeenkomst. In dit geval wordt zowel het stallen als de verzorging tegen het normale tarief van 21 % belast. Wanneer twee afzonderlijke overeenkomsten bestaan, waarvan een eerste voor het stallen van rijpaarden en een tweede voor de verzorging van de paarden, blijft het normale BTW-tarief van toepassing voor beide handelingen. Het kan echter ook dat twee afzonderlijke overeenkomsten, zoals hiervoor bedoeld, worden gesloten door twee verschillende dienstverrichters. In dat geval kunnen de twee overeenkomsten niet gezien worden als één dienst. Meer uitleg hierover vindt u in punt 2.8.2., waarin de administratieve beslissingen i.v.m. het verzorgen en het stallen van paarden worden behandeld.[2)]

Uit het vonnis van 6 november 1989 van de Rechtbank van Antwerpen kan ook afgeleid worden dat wanneer de kosten i.v.m. het stallen en verzorgen van rijpaarden doorgerekend worden, deze deel uitmaken van de maatstaf van heffing van de verstrekte dienst. Daardoor zijn ze ook tegen het normale BTW-tarief belastbaar.[3)]

Doorgerekende kosten kunnen te maken hebben met:
- het verstrekken van voeder en stro;
- de watervoorziening;
- de bewaking;
- de reiniging van boxen;
- de verlichting;
- de verwarming of de airconditioning.

---

1) X, “B.T.W., Belastingplichtige, Antwerpen 28 november 1995”, *F.J.F.*, 1996, 385.

2) X, “Nr. 972-Stallen en verzorgen van paarden”, *BTW-revue*, jaargang 23 (1993), november, nr. 106, 1062.

3) X, “Arresten en vonnissen. Rb. Antwerpen, 15de kamer, 6 november 1989”, *BTW-revue*, jaargang 20 (1990), november, nr. 92, 485.

3 Personenbelasting

3.1 Algemeen

De personenbelasting is één van de vier inkomstenbelastingen die wordt geheven op het totale inkomen van een natuurlijke persoon die een rijksinwoner is in België. Als een rijksinwoner wordt beschouwd, elke natuurlijke persoon die in België zijn feitelijke woonplaats of zetel van fortuin heeft gevestigd. De zetel van fortuin is de plaats van waaruit men zijn vermogen beheert. Ook iemand die de Belgische nationaliteit niet heeft, kan een rijksinwoner zijn.

Een rijksinwoner is in België belastbaar op zijn totale inkomen, verminderd met de aftrekbare uitgaven. Het totale inkomen is de som van volgende vier categorieën:

- onroerende inkomsten: inkomsten uit het genot of de verhuring van onroerende goederen;
- roerende inkomsten: inkomsten uit roerende goederen en kapitalen, zoals interesten uit obligaties, dividenden uit aandelen, opbrengsten uit verhuring van meubilair,…;
- beroepsinkomsten: inkomsten uit de beroepsactiviteit van de natuurlijke persoon, inclusief de onroerende of roerende inkomsten wanneer zij in het kader van een beroepswerkzaamheid zijn verkregen;
- diverse inkomsten: de overige bronnen van inkomsten: speculatieve winsten die men buiten de uitoefening van een beroepsactiviteit verkrijgt, onderhoudsuitkeringen, sommige prijzen en subsidies,…[1)]

Voor elk van deze inkomstencategorieën worden zowel de belastbare materie als de aftrekbare uitgaven afzonderlijk geregeld. Om de belastingen te berekenen, wordt eerst de aanslagbasis bepaald. De aanslagbasis is de som van alle netto belastbare inkomsten van de belastingplichtige. Op de aanslagbasis wordt een progressief tarief geheven. Sommige inkomsten zijn belastbaar aan een afzonderlijk tarief en vallen dus buiten de aanslagbasis.[2)]

Bij de bepaling van het beroepsinkomen kunnen personen uit de landbouwsector kiezen om belast te worden volgens de gewone taxatie of op grond van de forfaitaire winstschalen. Landbouwers die kiezen voor de forfaitaire grondslag van aanslag moeten het speciaal voor hen bestemde berekeningsblad invullen en toevoegen bij hun aangifte. Het is voor hen een verplichte bijlage bij deel 2 van de aangifte in de personenbelasting, vak XIV winst uit nijverheids-, handels- of landbouwondernemingen. Het berekeningsblad is terug te vinden in bijlage 1 van dit werk.

In het volgende onderdeel heb ik de landbouwerforfait betreffende aanslagjaar 2004 besproken omdat er een nauwe band bestaat tussen de landbouw en de paardenhouderij. In dit hoofdstuk heb ik ook rechtspraak aangehaald m.b.t. personenbelasting en de paardensector.

---

1) W. VAN MINNEBRUGGEN, e.a., *De ondernemer 2002*, Diegem, Ced.samsom, 2002, 260.

2) *Ibid*, 266.

3.2 Forfaitaire grondslagen van aanslag voor de landbouwer (aanslagjaar 2004)

3.2.1 Algemeen

3.2.1.1 Wat is de landbouwerforfait van de personenbelasting?

De forfaitaire grondslagen van aanslag voor de landbouwers worden vastgesteld in overleg met de betrokken beroepsgroeperingen. Ze vormen algemene gemiddelden die, wanneer ze toepassing vinden, in principe moeten worden gebruikt voor het merendeel van de belastingplichtigen die hun beroep onder normale omstandigheden uitoefenen.

Voor het aanslagjaar 2004 (inkomsten 2003) hebben de besprekingen met het oog op het afsluiten van de forfaitaire grondslagen van aanslag echter niet tot een globaal akkoord geleid. Daarom werden er door de administratie normen van basis van semi-brutowinst (in EUR per ha) vastgesteld. Indien deze normen door ten minste drie belastingplichtigen worden aanvaard, kunnen deze normen als vergelijkingspunt worden aangewend. [1)]

3.2.1.2 Aan welke vereisten moet voldaan zijn om in aanmerking te komen voor deze forfait?

Forfaitaire grondslagen van aanslag voor landbouwers zijn enkel van toepassing voor landbouwers:

- die aan de personenbelasting of de belasting der niet-inwoners natuurlijke personen onderworpen zijn;
- die niet over een bewijskrachtige boekhouding beschikken;
- die hun activiteit onder normale omstandigheden uitoefenen;
- waarvan de nettoresultaten uitsluitend of hoofdzakelijk bestaan uit elementen die in aanmerking zijn genomen voor de berekening van de winsten die voorkomen in schalen.

Een bewijskrachtige boekhouding is een boekhouding waarvan de voorgelegde boeken en bescheiden een samenhangend geheel vormen en aan de hand waarvan de belastbare inkomsten nauwkeurig kunnen worden bepaald. Een boekhouding is slechts bewijskrachtig wanneer alle geschriften gestaafd zijn door bewijsstukken en alle geboekte cijfers met de werkelijkheid overeenstemmen.

3.2.1.3 Wanneer komt de landbouwer niet in aanmerking voor de forfait?

Wanneer de aanslagambtenaar kan bewijzen dat de werkelijke winst aanzienlijk hoger is dan de forfaitair bepaalde winst, moet worden afgeweken van de forfaitaire taxatie en moet voor een andere taxatiemethode gekozen worden.

---

1) Artikel 342 § 1, 1ste lid van het Wetboek der Inkomstenbelastingen 1992.

De taxatieambtenaar mag de toepassing van het forfait ook weigeren:
- indien hij vaststelt dat de belastingplichtige de bescheiden die inzake BTW voor verrichtingen met betrekking tot zijn beroepswerkzaamheden zijn voorgeschreven, niet geëist of uitgereikt heeft;
- indien hij vaststelt dat de betrokkene zijn verplichtingen inzake het houden van boeken en bescheiden niet is nagekomen;
- ingeval van niet overlegging van het berekeningsblad.

3.2.1.4 Welke inkomsten zijn afzonderlijk belastbaar?

Alle premies GLB (Gemeenschappelijk Landbouwbeleid) zijn afzonderlijk belastbaar aan 16,5 %. De premies GLB zijn premies en vergoedingen die zijn ingesteld onder de vorm van steun aan de landbouwsector door de Europese Gemeenschappen. Voor de paardensector komen in dit kader investeringen in onroerende goed, gericht op de realisatie van een structuurverbetering in aanmerking. Het bouwen, verbouwen en uitrusten van stallen voor paarden, inbegrepen gebouwen voor het trainen van paarden zijn subsidiabele investeringen. Wel moet opgemerkt worden dat deze investeringen enkel effectief subsidiabel zijn wanneer ze verband houden met een paardenfokkerij, een hengstenhouderij, de productie van paardenmelk of het africhten van zelf gefokte veulens. Investeringen gericht op het houden van paarden op pension of het exploiteren van een manege kunnen niet gesubsidieerd worden. De ontvangen kapitaal- en investeringspremies die afzonderlijk belastbaar zijn aan 16,5 % mogen niet worden gespreid en moeten in éénmaal worden aangegeven.[1)]

3.2.1.5 Het berekeningsblad (zie bijlage 1)

In deel I en II van het berekeningsblad van de landbouwer dat als bijlage moet toegevoegd worden bij de aangifte in de personenbelasting of in de belasting der niet-inwoners moet een bedrijfsomschrijving gegeven worden.

De bedrijfsomschrijving op het berekeningsblad houdt in:
- een uiteenzetting van de oppervlakte van de exploitatie (bedrijfsoppervlakte) in deel I
- de samenstelling van de veestapel in deel II

In deel III van het berekeningsblad voor de landbouwer dient facultatief de melk-, bieten- en premiequota ingevuld te worden.

De winstberekening gebeurt in deel IV. In dit onderdeel moet de totale nettowinst bepaald worden, door de Belgische en de buitenlandse winst te verminderen met van de Belgische semi-brutowinst aftrekbare posten.

In deel V gebeurt de vaststelling van de semi-brutowinst van de exploitatie. Deel VI en VII behandelen respectievelijk de exceptionele verliezen en de lonen.

---

1) D. NUYTTEN, “De landbouwnormen – inkomsten 2003”, Boer & Tuinder, 8 oktober 2004, 12.

3.2.2 In de schalen voorkomende semi-brutowinsten

Om de nettowinst van een landbouwbedrijf vast te stellen dient een verschil gemaakt te worden tussen de ontvangsten (brutowinst) en de uitgaven. Bij het bepalen van de semi-brutowinst (norm) werden reeds een aantal bedrijfsuitgaven in rekening gebracht. Andere uitgaven die individueel zijn vast te stellen, worden niet verrekend. Dit verklaart het begrip semi-brutowinst (SBW).

De vastgestelde norm bevindt zich tussen een brutowinstcijfer en een nettowinstcijfer. Op het aangifteformulier voor landbouwers wordt, vertrekkend van de semi-brutowinst, de nettowinst berekend volgens de modaliteiten die voor de individuele aftrekposten zijn bepaald.[1)]

In de winstschalen zijn per landbouwstreek of per onderafdeling de vastgelegde semi-brutowinsten terug te vinden alsook de forfaitaire lonen en landbouwwerken. Ter illustratie zijn de winstschalen voor aanslagjaar 2004 van de twee Vlaamse landbouwstreken de Duinen en de Polders, toegevoegd in bijlage 2 van dit werk.

3.2.2.1 In aanmerking genomen posten bij de berekening van de semi-brutowinsten

In de normale zaaiverdelingen die tot de vaststelling van de in de schalen voorkomende semi-brutowinsten hebben geleid, werd rekening gehouden met de opbrengst van grasland, granen, voedergewassen en handelsgewassen. Voor de berekening van de semi-brutowinst zijn ook verschillende vormen van steun door de overheid opgenomen. We denken hierbij onder andere aan steun hoeveboter, zoogkoeienpremie, steun voor de dioxinecrisis 1999, Rampenfonds 2003 voor schade veroorzaakt door droogte en overvloedige regens. In de semi-brutowinst zijn ook opgenomen: de commissielonen, restorno's, voorschotten,… die voorkomen op facturen en fiches 281.50, prijzen ontvangen op prijskampen met dieren en diverse normale verliezen.

3.2.2.2 Niet in aanmerking genomen posten bij de berekening van de semi-brutowinsten

Volgende posten zijn niet in aanmerking genomen voor de berekening van de semi-brutowinsten:

a) winsten uit werkzaamheden die sommige belastingplichtigen gelijktijdig met het beroep van landbouwer uitoefenen.
   Bijvoorbeeld: Een landbouwer die naast zijn gewone landbouwwerkzaamheden springpaarden fokt, opleidt en verkoopt. De winst van de verkoop van deze paarden is niet meegerekend in de semi-brutowinst;
b) steun, premies, vergoedingen, toelagen,… andere dan diegene opgesomd in de vorige alinea;

---

1) D. NUYTTEN, "*De landbouwnormen – inkomsten 2003*", *Boer & Tuinder*, 8 oktober 2004, 11.

c) door de landbouwer ontvangen interesten wegens uitstel van betaling van door hem gedane leveringen.

3.2.3 Vaststelling van de semi-brutowinst van de exploitatie

De semi-brutowinst van een exploitatie is afhankelijk van:
- de landbouwstreek of de onderafdeling van landbouwstreek waarin de gronden voor de exploitatie gelegen zijn;
- de bestemming van de oppervlakten.

De in de schalen voorkomende semi-brutowinsten zijn gemiddelden per streek en moeten strikt worden toegepast, ongeacht de klasse waarin de gronden zijn gerangschikt.

3.2.3.1 Afbakening van de landbouwstreken

In het Koninklijk Besluit van 24 februari 1951 en 15 februari 1974 is de verdeling van België in verschillende landbouwstreken en onderafdelingen vastgelegd.

3.2.3.2 In aanmerking te nemen oppervlakte voor de berekening van de winst

Voor de berekening van de semi-brutowinst moet de totale oppervlakte van de exploitatie in aanmerking genomen worden.

Gronden die opgenomen mogen worden:
- weiden die voor het fokken van dieren ‘in pension’ zijn aangewend

Gronden die niet opgenomen mogen/moeten worden:
- gronden voor speciale teelten: tuinbouw, groente- en fruitteelt;
- gronden voor het fokken van schapen en geiten;
- in verhuring of onderverhuring gegeven gronden;
- gronden voor de biologische of milieuvriendelijke landbouw;
- braakgelegde gronden.

Permanent onproductieve oppervlakten moeten niet worden opgenomen in het totaal van de aan te geven geëxploiteerde gronden.

3.2.3.3 Berekening van de semi-brutowinst van de exploitatie

1) Semi-brutowinst inzake eigenlijke landbouw

Voor elke landbouwstreek zijn drie semi-brutowinstschalen per ha vastgesteld:
- de “oppervlakte voedergewassen aangewend voor melkproductie” (LM)
- de “oppervlakte voedergewassen niet aangewend voor melkproductie” (LN)
- de “andere gewone landbouwoppervlakte” (AL)

Ook worden volgende afkortingen in de berekeningen gebruikt:

- W = werkelijke oppervlakte van de exploitatie
- L = “totale te weerhouden oppervlakte”

de totale te weerhouden oppervlakte
=
de oppervlakte voedergewassen aangewend voor melkproductie

indien:

de oppervlakte voedergewassen aangewend voor melkproductie
>
de werkelijke oppervlakte van de exploitatie

(L = LM indien LM > W)

2) Aan de semi-brutolandbouwwinst toe te voegen belastbare inkomsten

Steun, premies, vergoedingen, toelagen, bedoelde en bijkomende winsten zijn belastbare inkomsten die afzonderlijk vermeld dienen te worden in de rubriek ad hoc van het berekeningsblad. Ze moeten ook worden toegevoegd aan de semi-brutowinst die voortvloeit uit de toepassing van de schalen.

a) Bedoelde en bijkomende winsten

De bedoelde en bijkomende winsten uit werkzaamheden die nog niet zijn opgenomen in de semi-brutowinst moeten ook in aanmerking worden genomen. Deze winsten moeten worden vastgesteld:

- hetzij volgens bijzondere bepalingen;
- hetzij volgens specifieke forfaitaire grondslagen van aanslag, indien dergelijke grondslagen bestaan;
- hetzij individueel in alle andere gevallen.

Winsten i.v.m. paarden en vastgesteld volgens bijzondere bepalingen:
fokken van dieren “in pension”

Naargelang de gegevens eigen aan ieder geval, wordt de winst uit het fokken van dieren “in pension”:
a) hetzij volledig belast ten name van de eigenaar van de dieren indien hij in feite handelt als exploitant-huurder: hij moet de voor het fokken aangewende weiden meetellen in de totale oppervlakte van zijn exploitant waarop de forfaitaire semi-brutowinst wordt toegepast; de vergoeding die hij per dier “in pension” betaalt, vergoedt geen enkele prestatie en wordt als pacht beschouwd en is dus uit dien hoofde aftrekbaar;
b) hetzij verdeeld tussen de eigenaar van de dieren en de eigenaar of hoofdhuurder van de tot dit doel gebruikte weiden, wanneer het werkelijk om een gemeenschappelijke exploitatie gaat waarin elke partij prestaties levert; de voor ieder van hen op te stellen winstafrekeningen moeten voor

het geheel een nettoresultaat geven dat ongeveer gelijk is aan de nettowinst die voortvloeit uit de toepassing van het forfait voor een zelfde oppervlakte die normaal is uitgebaat.

- exploitatie, tegen vergoeding, van fokstieren, -hengsten en –beren (dekking en eventueel kunstmatige inseminatie die door de landbouwer voor eigen rekening wordt gedaan);
- handel in dieren, in meststoffen en in veevoeders;
- organisatie van hoevevakanties;
- opbrengst van de verhuring of onderverhuring van terreinen aangewend voor de uitoefening van de beroepswerkzaamheid van de genieter van dergelijk inkomen;[1)]

  (denk hierbij aan landbouwer die zijn weide verhuurd voor een wedstrijd jumping)

Andere voorbeelden van winsten vastgesteld volgens bijzondere bepalingen:

- exploitatie van boomgaarden;
- speciale teelten: groenteteelt, tuinbouw, fruitteelt,…;
- fokken van varkens, schapen en geiten;
- vetmesten van kalveren, indien het gaat om een werkzaamheid onderscheiden van de eigenlijke landbouwexploitatie;
- verkoop van producten van de exploitatie op boerenmarkten.

b) Steun, premies, vergoedingen, toelagen,…

Steun, premies, vergoedingen, toelagen,… die niet in de semi-brutowinst zijn begrepen behoren ook tot de aan de semi-brutolandbouwwinst toe te voegen belastbare inkomsten. Deze inkomsten worden belast naar gelang de categorie waartoe ze behoren, maar dit onderdeel wordt niet nader bestudeerd in dit werk.

3.2.4 Van de semi-brutowinst aftrekbare posten

De individueel aftrekbare kosten of verliezen zijn degene die werkelijk zijn betaald in 2003 en die met bewijsstukken worden gestaafd. Sommige van de individueel aftrekbare posten zijn volgens de toepassingsregelen en modaliteiten aftrekbaar voor het jaar waarop ze betrekking hebben.

3.2.4.1 Pacht

De pacht voor gehuurde landbouwgronden in het jaar 2003 kan individueel aftrekbaar zijn van de semi-brutowinst. De voorwaarde is dat de exploitant-huurder bij zijn aangifte een opgave voegt waarop de namen van de adressen van de genieters vermeld zijn, alsook het bedrag van de pacht, de aard van de in huur genomen goederen, de oppervlakte en de aard van de pacht.

---

1) Artikel 37 van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992.

De huurprijs betaald voor het gebruik van beroepsgebouwen is reeds in de forfait opgenomen en is daarom niet meer individueel aftrekbaar.

3.2.4.2 Uitzonderlijke beroepsverliezen

Omdat de forfaitaire winst die van toepassing is in een landbouwstreek, rekening houdt met de normale verliezen, mogen enkel de exceptionele verliezen van het jaar 2003 individueel van de semi-brutowinst worden afgetrokken. Het betreft hier alleen uitzonderlijke verliezen inzake teelten en veestapel. De verliezen die verband houden met materieel en inrichtingen zijn uitgesloten. De aftrek van uitzonderlijke beroepsverliezen mag slechts worden toegestaan op overlegging van alle bewijskrachtige documenten (processen-verbaal, attesten) en dit in de mate dat deze beroepsverliezen niet zijn vergoed.

3.2.4.3 Lonen en landbouwwerken

Voor lonen en landbouwwerken zijn zoals voor de semi-brutowinsten forfaits vastgelegd per landbouwstreek. Deze forfaits zijn ook opgenomen in de schalen. De lonen vertegenwoordigen de normale prijs van de handenarbeid zonder rekening te houden met de arbeid die geleverd werd door de exploitant en zijn echtgenote.

In de forfaitaire lonen zijn begrepen:
- werkelijke lonen (incl. voordelen van alle aard, bezoldigingen voor vakantie-, feest- en verletdagen);
- aan de gezinsleden toegekende fictieve lonen;
- kosten van bepaalde landbouwwerken.

De gefactureerde loonkosten, exclusief BW, ten gevolge van tussenkomsten van de Dienst voor bedrijfsverzorging die betrekking hebben op het jaar 2003, zijn boven op de forfaitaire lonen individueel van de semi-brutowinst aftrekbaar.

Er wordt geen hogere aftrek van lonen aangenomen dan het totaal van de in de schalen van de streek voor de beschouwde oppervlakte vermelde lonen. De bedrijfsvoorheffing moet echter op de in de opgave 325.10 vermelde werkelijke lonen worden berekend.

Wanneer het bedrag van de forfaitaire lonen hoger is dan het bedrag van de gerechtvaardigde lonen, wordt 94 % van het verschil afgetrokken van de forfaitaire lonen.

Gerechtvaardigde lonen:
- op de opgave 325.10 en/of 325.50 vermelde lonen;
- prestaties betaald met P.W.A.-cheques;
- gefactureerde kosten van gelijkgestelde landbouwwerken.

De fiches 281.10 en/of 281.50 en de opgaven 325.10 en/of 325.50 vermelden de bezoldigingen van de gezinsleden van de exploitant en van de vreemde personen.

3.2.4.4 Interesten van leningen

Van de semi-brutowinst zijn enkel individueel aftrekbaar:

- de interesten van tot beroepsdoeleinden aangewende leningen die bij banken, kredietinstellingen, andere financiële instellingen en melkerijen zijn aangegaan of die bij notariële akte zijn vastgesteld;
- de eigenlijke interesten die zijn begrepen in de kosten met betrekking tot financieringshuur (leasing) voor uitsluitend tot beroepsdoeleinden aangewend materieel.

3.2.4.5 Honoraria van dierenarts en veesnijder, kosten van geneesmiddelen en geneesmiddelsubstanties

De honoraria en de kosten van geneesmiddelen betaald aan de dierenarts of de veesnijder zijn individueel aftrekbaar van de semi-brutowinst. De kosten voor kunstmatige inseminatie en voor embryo-transplantatie zijn niet aftrekbaar. De kosten van geneesmiddelen betaald aan apothekers of aan andere personen die geneesmiddelen mogen afleveren zijn individueel aftrekbaar indien per levering een factuur wordt uitgereikt met een gedetailleerde opsomming van de verstrekte producten.

3.2.4.6 Andere verliezen

Verliezen met beroepskarakter ingevolge het niet betalen van door landbouwers gedane leveringen en verliezen die veroorzaakt zijn door diefstal of verduistering van activa zijn individueel aftrekbare posten indien zij het karakter van zekere en vaststaande verliezen hebben verworven.

3.2.4.7 Andere individueel aftrekbare beroepskosten:

- sociale lasten op lonen, sociale zekerheidsbijdragen van zelfstandigen en bijdragen verzekering gewaarborgd inkomen;
- de bezoldigingen van de medewerkende echtgenoten;
- aan belastingconsulenten betaalde honoraria;
- beroepsbijdragen;
- taksen;
- huur van productiequota of vergoeding voor tijdelijke overname van premiequota;
- afschrijving van productiequota of van premiequota.

3.2.5 Toepassingsregelen

Indien de belastingplichtige in zijn aangifte de forfaitaire aanslag vraagt, drukt hij, door het feit zelf, zijn wil uit in te stemmen met de gezamenlijke toepassingsregelen van de in overleg met de betrokken beroepsgroeperingen vastgestelde forfaitaire

grondslagen. Indien de belastingplichtige daarentegen oordeelt er niet mee te kunnen instemmen, moet hij, onder controle van de Administratie, het bedrag vaststellen en aangeven van de door hem werkelijk behaalde winsten.

3.2.6 De voor- en nadelen van de forfaitaire aanslag van de landbouwer in de personenbelasting

In de volgende twee punten is een opsomming gegeven van de mogelijke voor- en nadelen voor de landbouwer die onderworpen is aan de forfaitaire regeling.[1)]

a) Mogelijke voordelen:
   - Een fiscale boekhouding is niet vereist, hetgeen veel tijd en geld bespaart. De aangifte en de controle loopt relatief eenvoudig;
   - Heel wat aftrekbare uitgaven zijn forfaitair verrekend en moeten niet tot in de kleinste details bewezen worden;
   - Er wordt een forfaitair loon afgetrokken voor werk van derden ook al zijn er praktische problemen om dit te bewijzen;
   - Het barema steunt op een gemiddeld inkomen. De betere boer wordt dus beloond en gemotiveerd want het gedeelte van zijn winst dat boven het gemiddelde ligt, wordt niet belast;
   - Zelfs met de buitengewone verliezen wordt in de forfaitaire regeling rekening gehouden;
   - Het forfait wordt verondersteld juist te zijn, met als gevolg dat de fiscus het tegenbewijs moet leveren.

b) Mogelijke nadelen:
   - Doordat de landbouwer niet verplicht is een boekhouding bij te houden, ontbreekt hem dikwijls nuttige bedrijfseconomische informatie;
   - De minder goede landbouwer of de landbouwer die zich in ongunstige omstandigheden bevindt, wordt bestraft. Hij blijft namelijk onder de gemiddelde winst van het gehele beroep waardoor hij op een te hoge winst belast wordt;
   - Bedrijven die met arbeidskrachten werken, zijn beperkt in de aftrek van loon en RSZ;
   - Verliezen kunnen niet worden overgedragen naar een volgend jaar;
   - Geen investeringsaftrek mogelijk wanneer de afschrijvingen in de semi-brutowinst zijn verrekend;
   - Bepaalde uitzonderlijke fiscale maatregelen, b.v. versnelde afschrijvingen, worden in de regel niet in het forfaitair stelsel berekend.

Men kan zich ook afvragen welke voor- en nadelen de fiscus heeft met het forfaitstelsel. Velen denken dat er belastingen verloren gaan door het forfaitaire stelsel. Iedere forfaitaire regeling van de vele beroepen en van honderdduizenden leden van de groeperingen is het gevolg van een harde discussie en van een consensus van de Administratie en de beroepsgroeperingen, o.a. de Boerenbond

---

1) A. TIBERGHIEN, ”De speciale behandeling van de landbouw”, *Algemeen Fiscaal Tijdschrift*, 1993, 268.

voor de landbouw. Het is dus normaal dat dergelijke overeenkomst enkel tot stand komt als beide partijen een voordeel bekomen.[1)]

3.3 Vragen en antwoorden senaat: verhuur van paardenstallen en investeringsaftrek

Op 24 januari 1997 werd een vraag gesteld aan de senaat m.b.t. het verhuren van paardenstallen en investeringsaftrek.[2)]

Op de vraag of paardenstallen die gebouwd worden met de bedoeling te verhuren, aanleiding geven tot investeringsaftrek, moet een negatief antwoord gegeven worden. Net zoals rusthuizen en hotels gaat de terbeschikkingstelling van deze gebouwen gepaard met een zeer uitgebreide dienstverlening. Voorbeelden van deze diensten zijn de dagelijkse verzorging van de paarden, het verstrekken van voedsel aan de paarden, het gebruik van de weide en de manege door zowel paard als eigenaar, het schoonmaken van de stallen, het toedienen van de vereiste geneeskundige verzorgingen en behandelingen …[3)]

Het verhuren van paardenboxen gaat dus om een terbeschikkingstelling van een stal enerzijds, die gepaard gaat met zeer arbeidsintensieve diensten anderzijds. Maar een investeringsaftrek is niet mogelijk omdat de investeringsaftrek niet van toepassing is op vaste activa waarvan het gebruik is overgedragen aan derden.[4)]

3.4 Rechtspraak

3.4.1 Wedstrijdpaarden en paardenkweek: beroepswerkzaamheid of hobby?

Zijn de inkomsten die voortkomen uit activiteiten met paarden beroepsinkomsten of diverse inkomsten? Het is een veel voorkomende vraag waar geval per geval een ander antwoord op is. In de volgende alinea's overloop ik verschillende uitspraken van het Hof van Beroep. Deze uitspraken zijn meestal gebaseerd op artikel 23 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992.

In een uitspraak van 19 juni 1997 door het Hof van Beroep van Gent, hebben we te maken met een belastingplichtige die brandstoffenhandelaar is in hoofdberoep en paardenboxen verkoopt in bijberoep. Daarnaast is deze paardenliefhebber ook eigenaar van een regelmatig wisselend aantal renpaarden. Daarom beschikt hij over stallingen en een weide. Hij heeft nooit paarden gefokt. Het verzorgen en

---

1) A. TIBERGHIEN, "De speciale behandeling van de landbouw", *Algemeen Fiscaal Tijdschrift*, 1993, 268.

2) X, "Vraag nr. 184 van de heer Hostekint d.d. 24 januari 1997 (N.): Investeringsaftrek-verhuur van paardenstallen", *Vragen en antwoorden Senaat*, 1997, 1970.

3) X, "Vraag nr. 184 van de heer Hostekint d.d. 24 januari 1997 (N.): Investeringsaftrek-verhuur van paardenstallen", *Vragen en antwoorden Senaat*, 1997, 1970.

4) Artikel 75 van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992.

trainen van de paarden doet hij zelf, maar op de wedrennen worden ze wel bereden door beroepsjockeys.[1)]

In deze zaak oordeelt het Hof van Beroep dat het houden van renpaarden in deze omstandigheden moet worden beschouwd als een hobby. Dit zijn geen beroepsmatige activiteiten omdat de belastingplichtige niet over de nodige infrastructuur en het nodige personeel beschikt om de bedoeling te hebben een maximale opbrengst te realiseren. Uit het sporadisch deelnemen aan wedstrijden en het toevallig winnen van prijzen kan zeker niet worden afgeleid dat een exploitatie met winstoogmerk wordt beoogd. Het streven naar het behalen van prijzen is de uitdaging van de paardensport en wanneer je paarden houdt, is ook een minimum infrastructuur vereist.[2)]

Op 29 mei 1998 moest het Hof van Beroep van Brussel ook een uitspraak doen over het feit of bepaalde paardenactiviteiten beroepsmatig gebeurden of niet. In deze zaak is de belastingplichtige eigenaar van ongeveer 35 paarden. De man in kwestie huurt weiden en heeft zelf een twaalftal paardenboxen. De paarden worden getraind door een bezoldigde persoon bij wie ook een tiental paarden verblijven. Jaarlijks nemen de paarden deel aan ongeveer 400 wedstrijden. Deze paardenhouder baat ook een fokhengst uit die in het betrokken jaar voor 90 dekkingen zorgde. De opbrengst hiervan gaat gedeeltelijk naar de eigenaar van de hengst. Omdat de man voor een groot deel van zijn tijd met de paardenactiviteit bezig is en omdat deze activiteit voor een groot deel van het levensonderhoud moet zorgen, worden deze paardenactiviteiten als beroepsmatig beschouwd.[3)]

Ook het Hof van Beroep van Antwerpen oordeelde op 21 september 1999 zoals in de hiervoor besproken zaak. In dit geval ging het om een belastingplichtige die zich intensief bezighoudt met koerspaarden. Hij onderhoudt en traint vijf paarden, bouwt stallingen en koopt vervoermiddelen. Twee paarden nemen onder het zadel van beroepsjockeys jaarlijks deel aan 75 wedstrijden. Wat van doorslaggevende aard is om te bepalen dat dit geval als beroepsactiviteit wordt aanzien, is het feit dat de wedstrijden in 1984 en 1985 telkens bijna twee miljoen BEF prijzen opbrachten. Als dit vergeleken wordt met het netto-inkomen uit andere activiteiten van nog geen 300 000 EUR per jaar is het vanzelfsprekend dat het Hof van Beroep de wedstrijdprijzen als inkomsten van professionele exploitatie aanwijst. Het zijn dus geen inkomsten van een hobby waardoor ze als bedrijfswinsten belastbaar zijn.[4)]

Het houden van paarden en het deelnemen aan wedstrijden met geldprijzen tot gevolg moeten niet noodzakelijk tot het besluit leiden dat deze activiteit een beroepsbezigheid is. Het Hof van Beroep van Brussel bewijst dit met een uitspraak van 16 september 1999. Een bestuurder van vennootschappen had twee renpaarden waarmee hij twee jaar telkens ongeveer een half miljoen BEF aan prijzen mee won.

---

1) S. V.C., “Renpaarden: beroepswerkzaamheid of hobby?”, *Fiskoloog*, jaargang 18 (1997), augustus, nr. 623, 9.

2) *Ibid*., 10.

3) J. V.D., “Drafsport: hobby of beroep?”, *Fiskoloog*, jaargang 19 (1998), juli, nr. 668, 9.

4) J. V.D., “Drafsport: beroepsinkomen”, *Fiscoloog*, jaargang 20 (1999), november, nr. 728, 9.

Deze inkomsten werden niet als beroepsmatig bewezen op basis van volgende argumenten:

- de belastingplichtige is eigenaar van slecht twee paarden;
- de deelname aan slechts dertig koersen over twee jaar verspreid is niet talrijk;
- de belastingplichtige verdient met zijn bestuurdersactiviteiten meer dan drie miljoen BEF per jaar.

Deze argumenten wijzen op het uitoefen van een paardenactiviteit met een louter sportief of ontspanningsoogmerk. Dat de paardenliefhebber voor de paardenwedrennen beroep deed op professionele jockeys had volgens het Hof geen belang.[1)]

In een zaak die uitgesproken is op 21 maart 2000 had het Hof van Beroep van Gent te maken met een veehandelaar die drie renpaarden en een kweekmerrie houdt. De renpaarden nemen deel aan kleine wedstrijden waardoor ze af en toe prijzengelden behalen. De fiscus wou in deze zaak bewijzen dat dit beroepsinkomsten zijn, maar het Hof dacht daar anders over. Het hele gezin van de veehandelaar draagt zijn steentje bij in de dagelijkse verzorging van de paarden. Paardensport wordt immers met een grote continuïteit uitgeoefend. Het is een sportieve en competitieve bezigheid waarin dieren een belangrijke rol spelen en dus een regelmaat opleggen. Het verband tussen de beroepsactiviteit als veehandelaar en de bezigheden in de paardensport zijn in dit geval geen reden om de paardenactiviteit als beroepsmatig aan te reiken. Het ligt voor de hand dat deze sport vooral populair is in een landelijke omgeving. Een belangrijke opmerking om de paarden als vrijetijdsbesteding te beschouwen is het feit dat de belastingplichtige door de verkoop van varkens en runderen een jaarlijkse omzet van 80 miljoen BEF bereikt. Terwijl het prijzengeld uit de paardenrennen voor één jaar 400 000 BEF bedraagt en voor een ander jaar 850 000 BEF. Het Hof oordeelde dat de activiteit in de paardensport veeleer een beeld geeft van een familiale hobby, waarin de belastingplichtige samen met zijn drie kinderen actief is. Van een beroepsmatige aanpak of een oogmerk van economische exploitatie is geen blijk.[2)]

De meeste fiscale rechtspraak in verband met paardenactiviteiten gaat over belastingplichtigen die beweren paardensport uit te oefenen op bijkomende wijze, terwijl de Administratie volhoudt te bewijzen dat het een beroepsmatige bezigheid is. Voor het Hof van Beroep van Luik deed zich een omgekeerde situatie voor. Een slager probeerde de Administratie en het Hof te overtuigen dat zijn activiteit

in de paardensport en –kweek een bijkomende beroepswerkzaamheid vormde. Op die manier kon hij het verlies ui die activiteit als een beroepsverlies in aftrek brengen.[3)]

---

1) J. V.D., “Drafsport als hobby”, *Fiscoloog*, jaargang 20 (1999), december, nr. 734, 10.

2) S. V.C., “Paardenkweek: beroepswerkzaamheid of hobby?”, *Fiscoloog*, jaargang 21 (2000), april, nr. 751, 10 ; C. B., “Paardenwedrennen”, *Fiscoloog Repertorium*, jaargang 23 (2002), april, nr. 841, 9.

3) C. B., “Slager met interesse voor paarden”, *Fiscoloog Repertorium*, jaargang 23 (2002), juni, nr. 849, 9.

Het Hof van Beroep sprak op 16 januari 2002 uit dat het niet om een beroepsmatige activiteit ging omdat de slager niet kon aantonen dat:
- op regelmatige basis paarden aan- en verkocht werden;
- personeel in dienst was;
- een groot aantal paarden in zijn bezit waren;
- hij regelmatig deelnam aan wedstrijden.

Als we alle uitspraken op een rijtje zetten, kunnen we enkele doorslaggevende kenmerken opsommen die van belang zijn om te oordelen of bepaalde bezigheden met paarden als beroepsmatige activiteit of als hobby moeten worden beschouwd.

Doorslaggevende kenmerken:
- de **tijd** die je besteedt aan de paardenactiviteit;
- de inkomsten uit **andere activiteiten** in vergelijking met de inkomsten uit de paardenactiviteiten;
- het **personeel** in dienst;
- de **infrastructuur**: is het eerder gericht om er maximale opbrengsten uit te halen of voldoet het enkel aan de minimale vereisten wanneer je een paard houdt;
- de **herhaling en frequentie**, de **regelmaat en veelvuldigheid** van de handelingen;
- ***aantal*** paarden.

Wanneer de paardenactiviteit als beroepsmatig wordt gezien moeten de opbrengsten ervan als beroepsinkomen worden belast. Wanneer het als een hobby wordt gezien zijn de opbrengsten van prijzen, verkoop van paarden,… een divers inkomen.[1)]

3.4.2 Een manege als V.Z.W.

Op 9 januari 1995 is een uitspraak gedaan door het Hof van Beroep van Antwerpen i.v.m. een manege in de vorm van een V.Z.W. Deze V.Z.W. had als doel de bevordering van de paardensport. Voor de verwezenlijking van de doelstellingen van de V.Z.W. verrichtte ze ook handelingen die als verrichtingen van winstgevende aard kunnen beschouwd worden, nl. het uitbaten van een cafetaria, het verhuren van rijpaarden, rijlessen en inrichting van sportkampen. Omdat bleek uit de statuten van de betrokken V.Z.W. dat voornoemde verrichtingen betrekking hebben op activiteiten van de V.Z.W. die slechts bijkomstig zijn aan de verwezenlijking van de doelstellingen, werden ze niet als van winstgevende aard beschouwd. Dit betekent dat dergelijke V.Z.W. niet aan de vennootschapsbelasting onderworpen is en dat de door haar aan een natuurlijke persoon toegekende vergoedingen ten onrechte door de Administratie als bezoldigingen van een beheerder van een vennootschap gekwalificeerd kunnen worden. De Administratie was ervan overtuigd dat men hier wel te maken had met handelsverrichtingen. Daarom moest de Administratie in deze zaak het bewijs leveren van het bestaan van ieder ander inkomen dan is aangegeven, omdat de belastingplichtigen tijdige en regelmatige aangiften in de personenbelasting hadden ingediend. De Administratie kreeg ongelijk in deze zaak. Het uitbaten van een cafetaria, het

1) Artikel 23 en 90 van het WIB 92.

verhuren van rijpaarden, rijlessen en inrichting van sportkampen werden niet als handelsverrichtingen beschouwd door de rechter. Als gevolg hiervan moesten de door de manege behaalde winsten niet in de vennootschapsbelasting belast worden maar in de rechtspersonenbelasting. De door de V.Z.W. uitgekeerde vergoedingen dienden daarom niet beschouwd te worden als bezoldigingen van beheerder, zoals bedoeld in art. 20, 2° b van het W.I.B., maar als lonen.[1)]

[1)] X, “Rechtspersonenbelasting, Antwerpen 9 januari 1995”, *F.J.F.*, 1995, 195-196.

Besluit

Uit het eerste hoofdstuk van dit eindwerk kunnen we besluiten dat de paardensector een aanzienlijke betekenis heeft op economisch en maatschappelijk gebied. Steeds meer personen beoefenen de paardensport en sluiten zich aan bij diverse rijverenigingen. De paardensector zorgt voor een aanzienlijke tewerkstelling en ook haar toegevoegde waarde is niet verwaarloosbaar. België is ook één van de draaischijven op de internationale paardenmarkt. Redenen genoeg dus om de paardensector op te nemen in het Belgische politieke beleid!

In het tweede hoofdstuk kon u lezen dat de meeste belastbare handelingen binnen de paardensector getaxeerd worden aan het normale tarief van 21 %. BTW-belastingplichtigen binnen de paardenwereld zijn o.a. manegehouders, paardenfokkers, personen die paarden en paardenstallen ter beschikking stellen. Een belangrijke opmerking is dat ondanks het feit dat je zou kunnen denken dat paarden tot de landbouwsector behoren, dit helemaal niet het geval is. Landbouwwerkzaamheden worden in tegenstelling tot paardenactiviteiten, meestal belast aan het verlaagde BTW-tarief, ze kunnen ook onderworpen worden aan de bijzondere landbouwforfait. De paardensector wordt dus niet aanzien als een volwaardige landbouwactiviteit, ook al heeft de paardensector vele gelijkenissen met de landbouw zoals het Mestdecreet, het omgaan en kweken met dieren, het landelijke karakter dat ermee samengaat,…

Uit het laatste hoofdstuk kunnen we o.a. samenvatten dat tijd, inkomsten uit andere dan paardenactiviteiten, personeel in dienst, infrastructuur, aantal paarden, regelmaat en veelvuldigheid doorslaggevende kenmerken zijn om te bepalen of activiteiten in het kader van de paardensector worden aangemerkt als beroepsmatige of als niet-beroepsmatige activiteiten. Indien b.v. de deelname aan wedstrijden als beroepsmatig wordt gezien, is het daaruit voorkomende prijzengeld een beroepsinkomen en geen divers inkomen. Dit is het antwoord op de steeds voorkomende vraag die paardenliefhebbers zichzelf stellen wanneer ze paarden-activiteiten verrichten.

Met het schrijven van dit eindwerk over de fiscale wetgeving toegepast op de paardensector, heb ik enorm veel bijgeleerd. Ik ben blij dat ik dit onderwerp behandeld heb omdat ik nu deze theoretische kennis kan toepassen op mijn ouders hun paardenfokkerij “Stoeterij ’t Merelsnest”. Ik hoop dat in de toekomst meer studies zullen gemaakt worden om de paardensector in kaart te brengen.

Bijlage

BIJLAGE 1: Het berekeningsblad van de landbouwer voor de forfaitaire aanslag van de personenbelasting aanslagjaar 2004, inkomsten 2003.

BIJLAGE 2: Winstschalen voor aanslagjaar 2004 van twee Vlaamse landbouwstreken: de Duinen en de Polders.

Literatuurlijst

Boeken, eindwerken, rapporten en cursussen

BERNAERTS Y., BROUCKAERT, J., WERNIERS R., *B.T.W.-practicum Fiscaliteit Nu*, Antwerpen, Uitgeverij Antwerpen, 2004.

DEJONGHE, T., *Sport in de wereld: Ontstaan, evolutie en verspreiding*, Gent, Academia Press, 2001, 205 p.

LORCH, J., *Van veulen tot volwassen paard*, Lisse, Zuid Boekproducties, 2000, 191 p.

MAESCHALCK, J., *Je rechten als sportbeoefenaar*, Brugge, Die Keure, 2000, 148 p.

VAN LOOY, F., *Belasting over de toegevoegde waarde, Titel I Inleiding*, onuitg., cursus Bedrijfsbeheer optie Accountancy-Fiscaliteit, Antwerpen, Karel de Grote-Hogeschool, 2003-2004, 7 p.

VAN LOOY, F., *Belasting over de toegevoegde waarde, Titel II De BTW-belastingplichtige*, onuitg., cursus Bedrijfsbeheer optie Accountancy-Fiscaliteit, Antwerpen, Karel de Grote-Hogeschool, 2003-2004, 9 p.

VAN LOOY, F., *Belasting over de toegevoegde waarde, Titel III De belastbare handelingen*, onuitg., cursus Bedrijfsbeheer optie Accountancy-Fiscaliteit, Antwerpen, Karel de Grote-Hogeschool, 2003-2004, 90 p.

VAN MINNEBRUGGEN, W., e.a., *De ondernemer 2002*, Diegem, Ced.samsom, 2002, 534 p.

WHITTLESERY, M., *Het paard*, Lisse, Rebo Productions, 1990, 192 p.

X, *Belastingwijzer B.T.W.*, Diegem, Ced.samsom, 2002, 420 p.

Verzamelwerken en losbladige werken

DE RIJCKE, A., *BTW-register ten behoeve van administraties, fiduciaires, boekhouders, consulenten en aanverwante beroepen*, Brugge, Die Keure, 1998.

MINISTERIE VAN FINANCIËN, *B.T.W.-handleiding*, s.l.n.d., 2000, 1353 p.

VIAENE, J., GELLYNCK, X., DE BELDER, T., *Het economisch belang van de paardensector (uittreksels)*, onuitg., studie Universiteit Gent, Faculteit Landbouwkundige en Toegepaste Biologische Wetenschappen, Vakgroep Landbouweconomie in opdracht van de Belgische Confederatie van het Paard, april 2003, 12 p.

Artikels

BOUWMAN, H., “Eenheid in verscheidenheid”, *Z-Magazine*, 2004, juni-juli, nr. 3, 34-35.

CREMERS, M., “Paard en welzijn”, *Hoefslag*, jaargang 56 (2004), nr. 30, 18-20.

DE BRUYNE, L., “Paarden horen thuis op het Vlaamse platteland”, *Boer & Tuinder*, 28 januari 2005, 3.

DE REYS, E., “Paarden zijn een economisch zwaargewicht!”, *Z-Magazine*, 2005, februari-maart, nr. 1, 58-61.

GAUGER, G., “Succes maakt sexy”, *Z-Magazine*, 2004, april-mei, nr. 2, 32-36.

MOEYERSOMS, K., “Ruitertoerisme floreert in Vlaanderen en omstreken”, *Hippo revue*, jaargang 17 (2004), april, nr. 2, 116-117.

NUYTTEN, D., “*De landbouwnormen-inkomsten 2003*”, *Boer & Tuinder*, 8 oktober 2004, 11-15.

RENAULDON, P., “Het Selle Français of de zegen van één nationaal stamboek”, *Z-Magazine*, 2004, juni-juli, nr. 3, 30-33.

TIBERGHIEN, A., ”De speciale behandeling van de landbouw”, *Algemeen Fiscaal Tijdschrift*, 1993, 265-271.

VERZELE, D., “Hippische beroepsopleidingen”, *CAP*, jaargang 2 (2004), juni, nr. 13, 13-20.

WENTEIN, M., “Wat doen politiekers voor de paardensport?”, *Hippo revue*, jaargang 17 (2004), juni, nr. 3, 98-103.

X, “Forfaitaire normen voor de landbouwinkomsten 2003”, *Landbouwleven*, 15 oktober 2004, 23-34.

X, “Administratieve beslissingen nr. 130”, *BTW-revue*, jaargang 1 (1971), november, nr. 4, 470.

X, “Administratieve beslissingen nr. 340”, *BTW-revue*, jaargang 2 (1972), november, nr. 9, 558-559.

X, “Administratieve beslissingen nr. 347”, *BTW-revue*, jaargang 3 (1973), januari, nr. 10, 69.

X, “Administratieve beslissingen nr. 356”, *BTW-revue*, jaargang 3 (1973), maart, nr. 11, 202.

X, “Administratieve beslissingen nr. 377”, *BTW-revue*, jaargang 3 (1973), mei, nr. 12, 283.

X, “Administratieve beslissingen nr. 403”, *BTW-revue*, jaargang 3 (1973), juli-november, nr. 13, 402-403.

X, “Administratieve beslissingen nr. 413”, *BTW-revue*, jaargang 3 (1973), juli-november, nr. 13, 415.

X, “Administratieve beslissingen nr. 594”, *BTW-revue*, jaargang 6 (1976), november, nr. 27, 337-340.

X, “Administratieve beslissingen-Erratum”, *BTW-revue*, jaargang 7 (1977), juli, nr. 31, 453.

X, “Parlementaire vragen-paardensport”, *BTW-revue*, jaargang 9 (1979), januari, nr. 38, 119-121.

X, “Parlementaire vragen. Landbouwondernemers. Omzet”, *BTW-revue*, jaargang 10 (1980), mei-juli, nr. 45, 297-299.

X, “Markten voor verkoop van dieren”, *BTW-revue*, jaargang 11 (1981), mei, nr. 49, 499-500.

X, “Administratieve beslissingen nr. 769”, *BTW-revue*, jaargang 11 (1981), november, nr. 51, 623.

X, “Parlementaire vragen. Landbouwers. Forfaitaire grondslagen van aanslag. Boekhoudkundige beslissingen.”, *BTW-revue*, jaargang 17 (1987), maart, nr. 76, 175.

X, “Arresten en vonnissen. Rb. Antwerpen, 15de kamer, 6 november 1989”, *BTW-revue*, jaargang 20 (1990), november, nr. 92, 483-486.

X, “Stallen en verzorgen van paarden”, *BTW-revue*, jaargang 23 (1993), november, nr. 106, 1062-1063.

X, “Parlementaire vragen. Uitbating van een manege. Terbeschikkingstelling van paarden voor de paardensport. Rijlessen. Vrijstelling.”, *BTW-revue*, jaargang 24 (1994), november-december, nr. 111, 1284-1285.

X, “Vraag nr. 84 van de heer Neuray d.d. 8 februari 1980 (Fr.)”, *Vragen en antwoorden Senaat*, jaargang 10 (1980), februari, nr. 21, 871.

X, “Vraag nr. 184 van de heer Hostekint d.d. 24 januari 1997 (N.): Investeringsaftrek-verhuur van paardenstallen”, *Vragen en antwoorden Senaat*, 1997, 1970-1971.

X, “Vraag nr. 862 van de heer Deworme d.d. 4 oktober 1994 (Fr.): Toepassing van de BTW-wetgeving in de maneges”, *Vragen en antwoorden Senaat*, 1994, 7013-7014.

Wetgeving

JOLY, L., *Wetgeving in land- en tuinbouw*, s.l.n.d., 2003.

Koninklijk Besluit nr. 22.

X, *Wetboek inkomstenbelastingen*, Antwerpen, Standaard Uitgeverij, 2003, 848.

Rechtspraak

B., C., "Paardenwedrennen", *Fiscoloog Repertorium*, jaargang 23 (2002), april, nr. 841, 9.

B., C., "Slager met interesse voor paarden", *Fiscoloog Repertorium*, jaargang 23 (2002), juni, nr. 849, 9-10.

V.C., S., "Renpaarden: beroepswerkzaamheid of hobby?", *Fiskoloog*, jaargang 18 (1997), augustus, nr. 623, 9-10.

V.C., S., "Paardenkweek: beroepswerkzaamheid of hobby?", *Fiscoloog*, jaargang 21 (2000), april, nr. 751, 9-10.

V.D., J., "Drafsport: hobby of beroep?", *Fiskoloog*, jaargang 19 (1998), juli, nr. 668, 9.

V.D., J., "Drafsport: beroepsinkomen", *Fiscoloog*, jaargang 20 (1999), november, nr. 728, 9-10.

V.D., J., "Drafsport als hobby", *Fiscoloog*, jaargang 20 (1999), december, nr. 734, 10.

X, "Rechtspersonenbelasting, Antwerpen 9 januari 1995", *F.J.F.*, 1995, 194-196.

X, "B.T.W., Belastingplichtige, Antwerpen 28 november 1995", *F.J.F.*, 1996, 385-386.

X, "B.T.W., Aftrekregeling, Antwerpen 18 mei 1998", *F.J.F.*, 1998, 516-517.

Internet

HET BELGISCH WARMBLOEDPAARD , www.bwp.be, 2 februari 2004.

FEDERALE OVERHEIDSDIENST FINANCIËN, www.fisconet.be, 6 maart 2005.

VLAAMSE HIPPISCHE SPORTBOND, www.paardensport-vlaanderen.be, 29 december 2004.

FOD ECONOMIE, KMO, MIDDENSTAND EN ENERGIE, http://mineco.fgov.be/redir_new.asp?loc=/enterprises/vademecum/Vade13_nl-01.htm, 9 maart 2005.

VLAAMSE CODEX, http://212.123.19.141/, 16 maart 2005.

LANDELIJKE RIJVERENIGINGEN, www.lrv.be, 9 maart 2005.

VLAAMSE LIGA PAARDENSPORT, www.vlp.be, 9 maart 2005.

KONINKLIJKE BELGISCHE RUITERSPORT FEDERATIE, www.equibel.be, 9 maart 2005.

HET BELGISCH WARMBLOEDPAARD, www.bwp.be, 9 maart 2005.